

rys. Ryszard Kuba GRZYBOWSKI

WYDAWCA:
ŁÓDZKI DOM KULTURY

ADRES REDAKCJI:
ŁDK, 90-113 Łódź, ul. Traugutta 18
www.ldk.lodz.pl
tel. 42 633 63 80, 42 633 98 00 w. 272, 273
tel./fax 42 633 70 01
e-mail: kalejdoskop@ldk.lodz.pl,
m.karbowiak@ldk.lodz.pl

REDAGUJĄ:
Małgorzata Karbowiak (*redaktor naczelny*)
Aleksandra Talaga-Nowacka, Bogdan Sobieszek

KALENDARIUM
Bogdan Sobieszek
tel. 42 633 98 00 w. 272
e-mail: kalejdoskop@ldk.lodz.pl

PROJEKT GRAFICZNY:
Anna Wrzesień

REDAKCJA TECHNICZNA:
Krzysztof Miniak

KOREKTA:
Elżbieta Januszko

DRUK:
Drukarnia PASAŻ, 30-363 Kraków, ul. Rydlówka 24
tel. 12 260 20 00, www.pasaz.com

PRENUMERATA – str. 64

Informacje o imprezach podajemy na odpowiedzialność ich organizatorów

I str. okładki: JUSTYNA CIEPLUCHA,
solistka baletu Teatru Muzycznego w Łodzi

Foto: SŁAWOMIR GRZANEK

Spis treści

▼ Wydarzenia	2
▼ Premiery filmowe	7
A. Poniedziałki: <i>W nawie dusz</i>	8
<i>Nowa forma!</i>	9
M. Karbowiak: <i>Lament nad książką</i>	10
P. Grobliński: <i>Opowieść zamiast logo</i>	12
P. Wojtaszek: <i>W muzykę nura</i>	14
T. Rodowicz: <i>Podróże sentymentalne</i>	15
<i>Tworzenie marki</i>	16
A. Czerny: <i>Na letni wieczór</i>	18
<i>Z mistrzami na Targowej</i>	20
B. Sobieszek: <i>Teatr w polu</i>	21
Program „Kolorów Polski”	23
M. Sondej: <i>Rocznica z refleksją</i>	24
B. Sobieszek: <i>Ich rower</i>	25
A. Talaga-Nowacka: <i>Jak z nut</i>	27
W. Nowicki: <i>OPERACJA (12)</i>	28
M. Cholewiński: <i>Ramisch obok Sienkiewicza</i>	30
OPINIE	30
T. Cieślak: <i>Czechosłowackie kafelki</i>	32
R. Nolbrzak: <i>W Wilkowicach wesele</i>	33
R. Bonisławski: <i>Bronowski dwór</i>	35
J. Perlińska-Szebesta: <i>Nogi do nieba</i>	36
M. Nowakowska: <i>W gminie Stryków</i>	37
▼ Teatry	41
▼ Muzea	42
▼ Galerie	47
▼ Inne propozycje	49
M. JAGIEŁŁO: LETNIK	53

Z głową

Ani się spostrzegliśmy, a pod bokiem wyrosło nam uzdrowisko za ponad 200 milionów zł.

Z wodami geotermalnymi do kąpeli, nowoczesną bazą sanatoryjno-rekreacyjną, prawie 120 hektarami zieleni do użytkowania przez turystów. Znak, że samorząd Uniejowa w odpowiednim momencie podjął odpowiednią decyzję – sensownego wykorzystania nadzwyczajnych darów natury. Mnie jednak szczególnie przypadł do gustu pomysł zrewitalizowania budynku po dawnym kinie dla Domu Pracy Twórczej – wspólnego projektu Urzędu Miasta i Gminy Uniejów oraz łódzkiej Akademii Sztuk Pięknych. Z pewnością graficy, rzeźbiarze, architekci wewnątrz in spe będą tu przyjeżdżali na plenery. Ale także pracownicy naukowcy i studenci innych uczelni znajdą komfortowe warunki do organizowania sympozjów i konferencji. Przyjeżdżajcie!

Od wielu miesięcy drukujemy na łamach „Kalejdoskopu” wypowiedzi prezydentów i burmistrzów miast naszego regionu ujęte w cykl „Tworzenie marki”. Pomyślałam bowiem, że znakomitą pomysł „na kulturę” generować można odpowiednie skojarzenia na mapie województwa albo i całego kraju. Zaznaczając nie tylko specyfikę gospodarczą (węgiel w Bełchatowie, cebula w Łowickiem, skrzyżowanie autostrad w Strykowie). Niestety, w znacznej większości gmin flagowym przedsięwzięciem stały się rutynowe „Dni”. Nie, nie mam nic przeciw degustacji regionalnych potraw czy kiermaszom sztuki ludowej, ale trochę szkoda, że nieczęsto sięga się jeszcze po „coś” nadającego dodatkową wartość świętu. Czyż można na przykład wątpić w moc reklamową sieradzkiego Open Hair Festiwal, Europejskiego Święta Bursztynu w Wieluniu, Różewicz Open Festiwal w Radomsku czy „Krośniewickich Maków” – cyklu imprez związanych z urodzonym tu gen. Andersem? Myśle nie ma kolosalną przyszłość...

Małgorzata Karbowskiak

Wakacje z kulturą

► **Letni Festiwal Sztuki** to wspólna nazwa dla wielu wydarzeń kulturalnych, które odbędą się w Łodzi w dniach **21 VI – 31 VIII**. Zapewnią one różnorodną formę rozrywki na najwyższym poziomie. O najważniejszych piszemy poniżej w poszczególnych zapowiedziach.

Muzyczne spacer

► Aż do 2 IX będzie trwał **13. Wędrowny Festiwal Filharmonii Łódzkiej „Kolory Polski”** (pod patronatem „Kalejdoskopu”). Przed nami koncerty w ponad 20 miastach województwa. Inauguracja – **30 VI** w Wieluniu i Ożarowie. Finał – nad zalewem Słok w Bełchatowie. Program – str. 23.

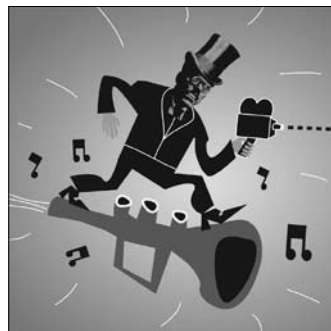

Przyjemnie

► W każdy czwartek lipca i sierpnia Śródmiejskie Forum Kultury – Dom Literatury, jak co roku, zaprasza na **Letnią Scenę Forum (od 5 VII)**. To przegląd teatralny z różnorodnym repertuarem: będą przedstawienia muzyczne, spektakle dramatyczne i quasi-kabaretowe. Czyt. – str. 18, program – str. 51.

Ale ubaw!

► Czwarta edycja **Targowa Street Film&Music Festivalu** odbędzie się w dniach **6-8 VII** na terenie PWSFTViT oraz na ulicy Targowej w Łodzi. W programie koncerty, pokazy filmów i konkurs etiid studenckich. Wstęp na część filmową jest nieodpłatny.

www.targowafestival.pl Czyt. str. 20.

Najlepsi

► W ramach **V Letniej Akademii Jazzu** (pod patronatem „Kalejdoskopu”) w Klubie Wytwór-

nia w lipcowe i sierpniowe czwartki spotkamy się z największymi gwiazdami tej muzyki. Zaplanowano warsztaty i wykłady Janusza Grzywacza, Marka Radulego, Krzysztofa Popka, Macieja Obara, NDR Big Band oraz Krzesimira Dębskiego. Koncerty zagrają: Jarosław Śmietana z zespołem, formacja Laboratorium z towarzyszeniem orkiestry symfonicznej, Krzysztof Popek Quintet, Maciej Obara International Quartet, Jan „Ptaszyn” Wróblewski, Władysław „Adzik” Sendek, NDR Big Band oraz String Connection. Poza tym w programie: projekcje filmowe, wystawa fotografii Andrzeja Wasylewskiego oraz premiera książki Andrzeja „Idona” Wojciechowskiego. Początek – 5 VII. www.wytownia.pl
Czytaj – wkładka.

Chorea proponuje

W dniach 15-17 VIII w willi Grohmana przy ul. Tylnej 9/11 w Łodzi zaplanowano drugą edycję festiwalu **RETRO/PER/SPEKTYWY**, organizowanego przez Stowarzyszenie Teatralne Chorea (pod patronatem „Kalejdoskopu”). Będzie nawiązywała do żydowskiej tradycji, kultury i historii. www.retroperspektywy.pl Czyt. str. 15.

Kąp się i baw

Uniejów, gdzie właśnie otwarto kompleks basenów termalnych, zaprasza podczas wakacji na kilka imprez. W dniach 7-8 VII odbędzie się **VII Turniej Rycerski** oraz **II Festiwal „Królestwo lilii”**. Goście będą mogli oglądać pokazy sprawności łuczników i walki rycerskie. Wokół uniejowskiego kasztelu staną stragany jarmarku średniowiecznego. W kolejny weekend (14-15 VII) podczas **Święta Alei im. Sat-Okha** miastem zawładną Indianie. Zaplanowano wybudowanie wioski indiańskiej, pokazy tańca, gry i zabawy dla dzieci oraz kiermasz z pamiątkami. 26 VIII Uniejów pożegna wakacje wielkim koncertem, w którym wystąpią gwiazdy polskiej estrady.

Sieradzkie święto fryzur

W dniach 20-22 VII odbędzie się czwarta edycja **Open Hair Festival** pod hasłem „Mistrz i uczeń”. Impreza związana jest z postacią Antoniego Cierplikowskiego (Antoine’a), genialnego fryzjera-

wizjonera pochodzącego z Sieradza. Łączy zabawę miejską na wolnym powietrzu z kreatywnym tworzeniem i prezentowaniem fryzur. W programie festiwalu przewidziano odbywające się w wielu punktach miasta: parady, spektakle, instalacje, wystawy, warsztaty dla dzieci, koncerty (wystąpią m.in. zespoły Feel i Blue Café).

Średniowieczne harce

Na dziedzińcu zamku królewskiego w Łęczycy 18 i 19 VIII zaplanowano **Międzynarodowy Turniej Rycerski**. Jako gwiazda wystąpi czeska grupa Merlet, którą tworzą mistrzowie świata w szermierce artystycznej, kaskaderzy przygotowujący aktorów hollywoodzkich do niebezpiecznych scen. Goście zobaczą także popisy grup konnych i wysłuchają koncertu muzyki średniowiecznej. Turniejowi towarzyszą prezentacje wyrobów rzemiosła i degustacje potraw. Wszystko rozpocznie się barwnym pochodem rycerzy, giermków i mieszczan spod ratusza na zamek.

Targ niewolnic

Do starożytności przeniosą się uczestnicy **Europejskiego Święta Bursztynu**, które 11 i 12 VIII odbędzie się w Wieluniu. Do miasta przybędzie karawana kupców rzymskich i zostaną rozegrane igrzyska. Wystąpi grupa historyczna z włoskiego Fano. Zaplanowano wyścigi rydwanów, walki gladiatorów, targ niewolnic, pokazy legionistów i rewię konną. Odbędą się także rodzinne mistrzostwa Wielunia w poszukiwaniu bursztynu. Dwudniową imprezę zakończy pokaz ognia sztucznych i koncert zespołów muzycznych.

Akordeonista

W Klubie Wytownia 16 VIII pierwszy raz w Łodzi wystąpi **Richard Galliano** – jeden z najwybitniejszych europejskich akordeonistów, słynący z mistrzowskich interpretacji muzyki Astora Piazzoli. Artysta wykona program zatytułowany „Od Nino Roty do Komedy”.

Artystyczny maraton

► W Bełchatowie w dniach **6-8 VII** odbędzie się **7. Międzynarodowy Festiwal Młode(j) Sztuki**. W Muzeum Regionalnym i otaczającym go parku na wystawie „Stypendyści miasta Bełchatowa” zaprezentują swoją twórczość: Justyna Elminowska (grafika), Alicja Antoszczyk (ubiór, fotografia), Karina Marusińska (ceramika) oraz Magdalena Kieruzel (biżuteria). Goście imprezy będą również świadkami działań artystycznych Przemka Obarskiego i Mariusza Gorzelaka. Zaplanowano koncerty muzyki klasycznej, jazzowej i rockowej. Wystąpią zespoły: Organ Spot, Sikała-Lemańczyk-Hornby Trio oraz akordeonowe Motion Trio.

Zafascynowany Arabami

► W Aneksie Jednego Mistrza w Muzeum Miasta Łodzi **od 29 VI do 16 IX** będzie czynna wystawa pt. **„Między Capri a Lwowem – malarskie podróże Feliksa Michała Wygrzywalskiego”**. Postimpresjonistyczny „Autoportret na tle morza” tego artysty można oglądać na co dzień w Galerii Mistrzów. Pozostałe obrazy zostały wypożyczone z łódzkiej kolekcji prywatnych. Wygrzywalski oprócz pejzaży i scen morskich chętnie malował Arabów modlących się na pustyni. Poza malarstwem tworzył grafiki i ilustracje, projektował witraże, dekoracje gmachów i scenografię teatralną.

Droga przez historię sztuki

► W Galerii Re:Medium **6 VII** zostanie otwarta wystawa pt. **„Lucjan Mianowski (1933-2009). Grafiki z kolekcji Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi”**. W sztuce artysty kolejno widoczne były wpływy ekspresjonizmu, surrealizmu, informelu, pop-artu, op-artu i hiperrealizmu. Przez ostatnie kilkanaście lat życia Mianowski eksperymentował z grafiką komputerową. Ekspozycja będzie czynna do 18 VIII.

Sami faceci

► Czwarty raz na dziedzińcu Białej Fabryki (Centralne Muzeum Włókiennictwa) w wakacje odbędzie się **Geyer Music Factory** – pod hasłem „My faceci”. Przez osiem piątków – **od 13 VII do 31 VIII** – można będzie słuchać muzyki w najlepszych wykonaniach

(od jazzu, przez bossanowę, piosenkę autorską i rosyjską po folk). Wystąpią kolejno: Kuba Badach, Piotr Salata, Wojciech Karolak Quartet, AudioFeels, Lech Dyblik i Aleksiej Siemieniszczew, Henryk Miśkiewicz i Michael „Patches” Stewart, Max Klezmer Band oraz Zbigniew Zamachowski i Gołębiowski Q Band.

Dużo koncertów w Łagiewnikach

► Jubileusz 25-lecia obchodzi festiwal **Muzyka w Starym Klasztorze** organizowany przez Łódzkie Towarzystwo Muzyczne (pod patronatem „Kalejdoskopu”). Co roku latem w kościele św. Antoniego w Łagiewnikach rozbrzmiewa muzyka z różnych epok. Kompozycjom organowym towarzyszą utwory instrumentalne i wokalne. Kierownikiem artystycznym od początku jest łódzki organista Mirosław Pietkiewicz.

Tegoroczną edycję rozpocznie **29 VI** koncert Józefa Serafina – organy oraz Chóru Uniwersytetu Medycznego w Łodzi. W kolejne piątki usłyszymy: Jarosława Ciecierskiego – organy i sextet smyczkowy Studio (6 VII), Michała Olszewskiego – organy i Tomasza Darocha – wiolonczela (13 VII), Krzysztofa Urbaniaka – organy i Stanisława Kiernera – baryton (20 VII). Wystąpią także: Sławomir Kamiński – organy i Duo Milonga (27 VII), Jan Mroczek – organy i Agata Sapieha – skrzypce barokowe (3 VIII), Eugenio Maria Fagiani – organy i kwartet smyczkowy Airis (10 VIII), Julian Gembalski – organy, Anna Werecka – mezzosopran i Ewa Rzetecka – klawesyn (17 VIII), Waclaw Golonka – organy i grający na harfie szklanej Anna i Arkadiusz Szafranówie – Glass Duo (24 VIII). Festiwal zakończy 31 VIII występ Jakuba Garbacza – organy oraz Chóru i Zespołu Instrumentalnego Filharmonii Łódzkiej.

Wakacje z Bachem

► Warszawskie Towarzystwo Muzyczne zaprasza do bazyliki katedralnej w Łowiczu na **Międzynarodowy Festiwal Organowy Johann Sebastian Bach**. W każdą środę **od 4 VII do 29 VIII** będą się odbywać koncerty znakomitych wykonawców europejskich. Wystąpią: 4 VII – Karol Gołębiowski (Bruksela), 11 VII – Jan Brögger (Neunkirchen), 18 VII – Verena Steffen – flet, Olivier Eisenmann – organy (Lucerna), 25 VII – Giovanni Clavara-Braulin (Rzym),

1 VIII – Krzysztof Jakowicz – skrzypce, Krzysztof Marosek – organy (Warszawa), 8 VIII – Valerio Giacobbe (Turyn), 15 sierpnia – Wiktor Łyjak (Warszawa), 22 VIII – Pedro Sanchez (Madryt) i 29 VIII – Irena Chřibkova (Praga).

Letnisko z nutami

▶ Trwa **XIX Festiwal Lato z Muzyką** w Grotnikach. Koncerty odbywają się w odnowionym kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP. W kolejne niedziele **do 5 VIII** usłyszymy: Annę Terlecką – sopran i Stanisława Kiernera – baryton/bas (1 VII), Yankel Band (8 VII), Typhoon String Quartet w składzie: Marta Pawłowska, Agata Zamirska – skrzypce, Martyna Susek – altówka, Marta Kotaszevska – wiolonczela (15 VII). Wystąpią także: Mariusz Kozłowski – gitara (22 VII), Colours Of Tango w składzie: Oscar Ernesto Ovejero – śpiew, Aleksandra Szurgot – skrzypce, Aneta Janiszewska – harfa, Konrad Salwiński – akordeon (29 VII) oraz Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej w Błędownie (5 VIII).

Muzyczne Sokolniki

▶ Koncert Orkiestry i Chóru Politechniki Łódzkiej oraz Orkiestry Łódzkie Smyczki pod dyrekcją Ryszarda Osmolińskiego **1 VII** zainauguruje **XXIV Muzyczne Lato** w kościele pw. Matki Bożej Królowej w Sokolnikach. Kolejne koncerty odbywać się będą w każdą niedzielę w kościele oraz w ośrodku wypoczynkowym Pinia. Wystąpią: zespoły ludowe (8 VII), Duo Amore, czyli Maria Mitrosz – sopran i Dorota Szyszkowska – harfa (15 VII), Monika Osmolińska i Arkadiusz Tokarski oraz japońska skrzypaczka Satomi Yasutaniya (22 VII), Dorota Koman – mezzosopran i gitarzysta Paweł Sępnik (29 VII). W sierpniu usłyszymy: The Wieniawski String Quartet (5 VIII) oraz na zakończenie festiwalu Roberta Casado – flet, Sergia Larrion – gitara (Hiszpania), Apertus Quartet i wiolonczelistę Konrada Bukowiana (12 VIII). Koncerty poprowadzą: Krystyna Pietranek-Kulis, Jan Targowski, Andrzej Leja i Ryszard Osmoliński.

Dla fanów krasnoludków

▶ Organizatorzy **XXI Światowego Festiwalu Poezji Marii Konopnickiej** zapraszają w dniach **11-16 VIII** do Przedborza i Gór Mokrych. Tradycyj-

nie odbędą się turnieje recytatorski i poezji śpiewanej, w których mogą brać udział dzieci, młodzież i dorośli z różnych stron świata. Uczestnicy wywodzą się z polskich szkół, stowarzyszeń kulturalno-oświatowych, uczelni wykładających filologię polską, a także innych organizacji polonijnych. Zaplanowano także spotkania autorskie, recitale, koncerty oraz wyjazdy do miejsc związanych z życiem i twórczością Marii Konopnickiej, której 170. rocznica urodzin przypadała w maju.

Gorące rytmy

▶ W dniach **20-29 VII** odbędzie się w Łodzi **Międzynarodowy Festiwal Kultury Hiszpańskojęzycznej „Viva Flamenco”**. Gwiazdą jedenastej edycji imprezy będzie gitarzysta Jose Andres Cortes.

Jose Andres Cortes

Artysta przyjedzie z zespołem Alma Cale (wystąpi 20 VII w Teatrze Nowym). Poza tym w programie: koncerty, pokazy taneczne, wystawy, wieczory literackie i prezentacje multimedialne, edukacyjne warsztaty tańca, warsztaty

języka hiszpańskiego, festiwal kulinarny. www.vivaflamenco.pl

Wielki finał

▶ W Domu Dziecka nr 1 przy ul. Aleksandrowskiej 123 w Łodzi **14 VII** odbędzie się finał projektu Łódzkiego Domu Kultury pn. **„Graffiti – sztuka miasta 3”**. W godz. 10-18 młodzież z Łęczycy, Piotrkowa Trybunalskiego i Sieradza wspólnie z profesjonalnymi twórcami street artu namaluje wielkopowierzchniowy mural. Wydarzeniu towarzyszyć będą warsztaty, pokazy, koncerty, happeningi, konkursy i zabawy edukacyjno-artystyczne o charakterze rodzinnego festynu dla publiczności. Wstęp wolny!

Świętowanie u Dejmka

► Teatr Nowy 1 VII przywita wakacje plenerową imprezą ph. „**Bulwar Zachodzącego Sezonu**”. Dzięki spektaklowi pt. „Podróż do wnętrza sceny” widzowie poznają zaplecze i podwórze teatru. W klimat pikniku wprowadzi DJ Patrisia. Będą m.in.: prezentacja etiud z łódzkiej PWSFTViT, koncert Izy Lach i spektakl pt. „Tape” (powstanie w kooperacji Akademii Teatralnej im. A. Zelwerowicza w Warszawie, PWSFTViT oraz Teatru Nowego). Do tego rabat na książki w pobliskiej księgarni PWN.

Wędrowniacy z artystami

► Stowarzyszenie Kulturalno-Społeczne „Empora” wspólnie z Muzeum w Łęczycy 30 VI organizuje **Pielgrzymkę Artystyczną, czyli Emporajd** na trasie Łągiewniki – Sokolniki – Tum – Łęczycza. Po drodze odbędą się dwa koncerty muzyki dawnej, prezentacje poetyckie i plastyczne. Początek o godz. 8 w klasztorze w Łągiewnikach. O godz. 20 w tumskiej kolegiacie zagra zespół iBaroque Minimum. Na zakończenie „Noc poezji” na zamku w Łęczycy – spotkanie z trzema autorami.

Foto: ANDRZEJ BIAŁKOWSKI

Ekologia na ludowo

► Przez ostatnie trzy dni maja sześcioro twórców ludowych poprowadziło zajęcia dla blisko 150 dzieci ze szkół podstawowych z Poświętnego, Inowłodka i Opoczna. W ośrodku agroturystycznym we wsi Ponikła na terenie Spalskiego Parku Krajobrazowego odbyły się warsztaty z rzeźby, wikliniarstwa, papieroplastyki i plecionkarstwa. Było to organizowane przez Łódzki Dom Kultury przedsięwzięcie pod hasłem: „Od natury do kultury. Warsztaty ekologiczno-artystyczne z wykorzystaniem naturalnych materiałów dla dzieci i młodzieży z powiatów opoczyńskiego i tomaszowskiego”. W kilkusobowych grupach dzieci rzeźbiły w drewnie lipowym i korze, a potem malowały figurki ptaków i zwierząt leśnych. Wykonywały koszyczki i nieduże formy przestrzenne z wikliny. Z papieru i bibuły robiły kwiaty polne i leśne. Przy użyciu sznurka, szyszek, łupin orzechów, traw, ziaren fasoli i zbóż tworzyły drobne wyroby artystyczne. Inspiracją była oczywiście otaczająca przyroda, a także albumy i katalogi. Zajęcia ujawniły

sporo samorodnych talentów plastycznych. Powstało wiele interesujących prac. Dla dzieci przygotowano ponadto ścieżkę ekologiczną na temat walorów przyrodniczych Spalskiego Parku Krajobrazowego, chronionych gatunków roślin i zwierząt oraz form ochrony środowiska, poprowadzoną przez pracowników SPK.

Warsztaty „Od natury do kultury” zostały dofinansowane ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

OR

ŁÓDZKIE WIADOMOŚCI DNIA

TVP ŁÓDŹ

CODZIENNIE: godz. 18.30 i 21.45

Z M I E N I A M Y S I Ę D L A C I E B I E

✔ **„Bez wstydu”**, dramat obyczajowy, Polska, reż. Filip Marczewski, obsada: Mateusz Kościukiewicz, Agnieszka Grochowska, Maciej Marczewski. *Tadek odkrywa, że jego siostra jest związana z żonatym mężczyzną. Uczyni wszystko, by skompromitować jej kochankę.*

✔ **„Yuma”**, sensacja, Polska, Czechy, reż. Piotr Mularuk, obsada: Jakub Gierszał, Katarzyna Figura, Tomasz Kot. *Historia wznoszącego się chłopaka z pogranicza polsko-niemieckiego, który w czasach przemian niechcący stał się gangsterem.*

✔ **„Tajemnica Westerplatte”**, dramat/wojenny, Polska, reż. Paweł Chochlew, obsada: Michał Żebrowski, Robert Żołądziewski. *Licząca około 180 żołnierzy polska załoga przez siedem dni stawiała opór kilkudziesięciu żołnierzom niemieckiej armii hitlerowskiej wspieranej przez ciężką artylerię, lotnictwo i potężny pancernik...*

✔ **„Hope Springs”**, dramat/komedia, USA, reż. David Frankel, obsada: Meryl Streep, Steve Carell,

„Hope Springs”

Tommy Lee Jones. *Pewna para po 30 latach małżeństwa postanawia spędzić weekend z doradcą, by zdecydować o przyszłości związku.*

✔ **„Zakochani w Rzymie”**, komedia, Hiszpania, USA, Włochy, reż. Woody Allen, obsada: Penelope Cruz, Alec Baldwin, Ellen Page. *Amerykanie i Włosi zmagają się w Wiecznym Mieście z miłosnymi perypetiami.*

✔ **„Rock of Ages”**, musical, USA, reż. Adam Shankman, obsada: Tom Cruise, Russell Brand, Alec Baldwin. *Akcja rozgrywa się w klubie rockowym. Spotyka się tu i zakochuje w sobie dwoje ludzi, którzy nie mogą być jednak razem.*

✔ **„Epoka lodowcowa 4: Wędrówka kontynentów”**, animacja, USA, reżyseria: Steve Martino, Mike Thurmeier, głosy: Cezary Pazura, Piotr Fronczewski, Wojciech Malajkat. *Bohaterowie powracają, by stawić czoła wędrówce kontynentów, która może zagrozić ich światu.*

✔ **„Madagaskar 3”**, komedia/animacja/dla dzieci, USA, reż. Eric Darnell. *Alex, Marthy, Gloria i Melman wciąż próbują wrócić do swojego rodzinnego Nowego Jorku. Podróżują, udając zwierzęta cyrkowe.*

✔ **„Prometeusz”**, akcja / fantastycznonaukowy / horror, USA, reż. Ridley Scott, obsada: Noomi Rapace, Michael Fassbender, Guy Pearce. *Odkrywczy znajdują wskazówkę dotyczącą początków ludzkości. Muszą stoczyć bitwę, by ocalić jej przyszłość.*

✔ **„Margaret”**, dramat, USA, reż. Kenneth Lonergan, obsada: Anna Paquin, Matt Damon, Mark Ruffalo. *Siedemnastoletnia dziewczyna jest świadkiem wypadku, w którym ginie młoda kobieta. Zdaje sobie sprawę, że nieświadomie mogła się do niego przyczynić.*

Mamy 8 zaproszeń do kina Bałtyk dla Czytelników, którzy do 2 VII jako pierwsi skontaktują się z nami (kalejdoskop@ldk.lodz.pl) i 2 dla tych, którzy zatelefonują 2 VII o godz. 11 (42 633 63 80)

podając nazwisko, adres i numer telefonu.

W nawie dusz

Piosenki. To dźwięki. Piosenki to słowa. Piosenka – łyk szczęścia. Piosenka – łyż browar. Piosenki pa-nienki. Piosenki jak krzyże...

Gór, piosenka nie przenosi. Ale czasem, może sprawić, że nam – do nas – jakby bliżej.

*Gdzieś w bocznej nawie naszych dusz
klęczy, czekając swej kolei
taka piosenka, której słów
żaden ze znanych poetów nie kleił
Pójdzie za Tobą w każdy deszcz
Za gardło ścisnie po trzech wódkach
Po czterech brzęknie ostrogami
Po siedmiu znowu będzie smutna
To znów Cię popchnie gdzieś na mur
celując tak, byś głową trafił
Każe się kłaniać starym drzewom
Przystanąć każe gdzieś wśród maków
Czasem przebije się przez sen
Dopadnie na dnie, da po twarzy
By wrócić w jakiejś starej windzie
muzyką tamtych dni i marzeń
Gdzieś w bocznej nawie naszych dusz
klęczy, czekając swej kolei
taka piosenka, której słów
żaden ze znanych poetów nie kleił
Nie będzie „przeciw” ani „za”
Bo nie chce służyć ani burzyć
Jakoś nie bardzo jej się chce
presleić czy aznawurzyć
Sama powstała
Sama jest
Jej nut nie kupisz w żadnym sklepie
Nikt Ci jej także nie zaśpiewa
I tak jest
chyba lepiej*

Andrzej Poniedziałki

Nowa forma!

*Jak już informowaliśmy, powstaje nowa szata „Kalejdoskopu”! Zgodnie z aktualnymi trendami projektują ją na naszą prośbę studentki Wydziału Artystycznego Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej pod okiem znakomitego grafika Michała Kacperczyka (prodziękana kierunku Grafika). **Katarzyna Talikowska i Karolina Kujawska** mówią o pierwszych koncepcjach...*

Mówiąc ogólnie, pomysł na layout jest taki, by całą graficzną strukturę oprzeć na motywach nawiązujących do znaczenia słowa kalejdoskop. To, jak wiadomo, urządzenie optyczne, w którym obserwujemy zmieniające się różnobarwne figury. Ważna więc będzie powtarzalność pewnych geometrycznych elementów.

Pracujemy nad dwiema koncepcjami – jedną bardziej konserwatywną, bazującą na tym, co jest teraz, z lekkimi korektami, drugą odważną, zupełnie inną. Będziemy się starały „zaszaleć”, pamiętając jednak o tym, że gazeta ma stałych czytelników, których przyzwyczajenia chciałybyśmy uwzględnić. „Kalejdoskop” zawiera bardzo interesujące teksty, do przeczytania których będziemy się starały zachęcić nowych czytelników – poprzez nowoczesną szatę graficzną.

Chcemy zmienić winietę. W obecnej wersji tytuł czyta się jak „alejdoskop”, a nie „Kalejdoskop”. „K” jest ciekawym elementem graficznym, ale zbyt osobnym. Co do formatu, skłaniamy się do lekko zmienionego A4, ale chciałbyśmy, by papier był jak najlepszy, bo wtedy można ładnie zaprezentować zdjęcia i typografię. Zatem warto postawić na jakość papieru nawet kosztem większego formatu, bo to bardzo wpływa na wizualny odbiór pisma. Zwłaszcza

że to miesięcznik, który wiele osób kolekcjonuje, co jakiś czas do niego zaglądając. Ważne, żeby cały czas wyglądał dobrze.

Być może zaproponujemy wewnątrz inny kolor. Mocny pomarańcz, cyjan, magenta, żółć są od kilku lat bardzo modne, ale w związku z tym wyeksploatowane. Mamy więc pomysł, żeby wykorzystać barwy pastelowe lub morskie odcienie.

Chciałybyśmy wprowadzić na okładkę „Kalejdoskopu” informacje o osobie, której zdjęcie na niej jest. Mogłaby znaleźć się ponad winietą, wśród zapowiedzi najważniejszych tekstów. Kod kreskowy z kolei chcemy wykorzystać jako motyw graficzny tak, by komponował się z resztą okładki. Wszystko to na razie pierwsze koncepcje projektu...

Dzisiaj formaty czasopism bywają różne. Jest tendencja do modyfikowania formatu A4, by wyróżnić magazyn – np. poprzez skracanie jednego boku. Na okładkach zawsze dobrze widziana jest fotografia, ciekawa ilustracja czy grafika, która wyróżni tytuł na półce.

Jednym z trendów w projektowaniu czasopism jest większa rola fotografii. Zdjęcia są przemyślane i ciekawie komponowane.

Jednak najważniejsza w naszym odczuciu jest typografia (sposób użycia znaków pisarskich w druku – *przyp. red.*), podkreślanie jej roli, dbanie o czytelność i łatwą nawigację w magazynie. Litera może również pełnić funkcje ozdobne. Elementem projektu może być również „pustka” – odwiecznym problemem grafika jest przekonanie odbiorcy, że białą to też kolor, a „mniej znaczy więcej”. Istnieją uniwersalne kanony, jak czytelność tekstu, na którą duży wpływ ma odpowiednio dobrane światło między wierszami czy szerokość składu. Istotna jest także właściwa kompozycja typografii i zdjęć. Wszystko to ma ogromne znaczenie. Nasze podejście do zagadnienia typografii i właściwej kompozycji, a także dbałość o szczegóły w dużym stopniu zawdzięczamy panu Michałowi Kacperczykowi oraz profesorowi Stanisławowi Łabęckiemu, pod okiem których pracujemy w AHE.

Not. Aleksandra Talaga-Nowacka

Przed laty zatrzęsło się w gminach, gdy otwierano sieć klubokawiarni Ruchu – można tam było przejrzeć prasę (ho, ho!), kupić tanią powieść i napić się kawy, o imprezach typu spotkanie z pisarzem z województwa nie wspominając. Chodziło o wytworzenie nawyku czytania w małych miejscowościach (pomińmy tu cele propagandowe) w najbardziej podstawowym wymiarze. Dziś podobną funkcję na tym samym szczeblu, tyle że posługu-

Lament nad książką

► Małgorzata Karbowskiak

jąc się nowoczesnymi technologiami cyfrowymi, mają masowo pełnić biblioteki. Zainstalowanie w nich łącza internetowego „na widoku” i do wspólnego użytku może się przecież wiązać ze zwalczaniem kompleksów tzw. prowincji, bo pozwala korzystać z intelektualnych własności ogółu. I daje szansę na przyspieszenie w upowszechnianiu kultury, zindywidualizowanie jej odbioru. Ale nie da się ukryć, że dziś zwielokrotniła się konieczność docierania z książką pod strzechy. Czytamy coraz mniej, albo wcale. Młodzież woli komputery, choć są one przy woluminach – wg znanej pisarki młodego pokolenia Doroty Masłowskiej – „głupią zabawką”. I dochodzi do tego globalny niepokój tak świetnie określony przez tę pisarkę: „Ciekawa jestem, co się stanie z książkami, już teraz widać drastyczne przemiany, które nastąpią w ciągu kilku lat. Jednocześnie spore środki angażowane są w przywrócenie ludziom zdolności czytania” („Polityka” nr 23/2012).

Jak mówi dyrektor Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki im. J. Piłsudskiego w Łodzi – Barbara Czajka – niespodziewanie w sukurs przyszedł amerykański socjolog Ray Oldenburg, który dwadzieścia kilka lat temu przedstawił interesującą teorię. Według niej nasze życie społeczne koncentruje się wokół trzech ośrodków: domu, pracy i „trzeciego miejsca”, czyli miejsca odpoczynku. Może to być pub, kino, przestrzeń wirtualna, galeria handlowa z całym zestawem propozycji służących rozrywce itp. W dużym skrócie: ma być miło, w miarę spokojnie, nie za drogo,

i co najważniejsze, można tam wypić kawę, sięgając na regał po najnowsze czasopismo albo modną powieść. A dlaczego by tam nie można też było pograć w szachy, zobaczyć filmu, zadać pytania artyście z sąsiedniego powiatu na cyklicznym spotkaniu? Przejrzyć starych zdjęć przyniesionych przez czytelników, poprowadzić kroniki tej miejscowości, a nawet umożliwić kontaktu z zagranicą przy pomocy Skypa? To tylko kwestia interpretacji i wyboru programu. Pod warunkiem, co jest znakiem czasu, że korzystać się będzie też z dobrodziejstw elektroniki, choć paradoksalnie media cyfrowe odciągają od słowa drukowanego. Na szczęście jakiś czas temu zorientowano się w naszym kraju, że nadzwyczaj szybki rozwój nowych technologii może książkę jako najpierwsze źródło emocji i edukacji posłać do lamusa. I rozległo się gremialne bicie na alarm w jej obronie. Efektem starań przyjaciół tekstów drukowanych, wspartych na szczęście finansowo przez władze rządowe i samorządowe (w różnym oczywiście stopniu), a także hojnych darczyńców z zagranicy, stały się projekty umożliwiające m.in. małym miejscowościom otwarcie na świat za pomocą książki.

Sprawdźmy to do naszego regionu. Jak jest z bibliotekami i czytelnictwem w środku Polski? – *Łódzkie oceniałabym pod tym względem średnio, nie jesteśmy na końcu listy województw, ale też nie jest najlepiej* – mówi Barbara Czajka. – *Przyczyny? Napawające troską ujemne procesy demograficzne, wyjazdy z regionu na stałe, co wiąże się z malejącą liczbą czytelników. Dochodzą problemy finansowe, nie zawsze bowiem istnieje akceptacja ze strony lokalnych władz na przeznaczanie odpowiednich funduszy na czytelnictwo. W terenie biblioteki mają lepsze wyniki tam, gdzie jest zaplecze społeczne. No i aktywność w zakresie korzystania z Programu Rozwoju Bibliotek i działań finansowanych przez Fundację Billa i Melindy Gates czy Biblioteka+ (środki rządowe i organizacji pozarządowych) mogłaby być lepsza. Zwłaszcza że są to projekty spójne, uzupełniające się, wnoszące środki na doposażenie techniczne, remonty lub nawet budo-*

wę nowych obiektów. Warto tu wymienić m.in. Rogów, Sulmierzyce, Brzeziny, w różnym stopniu otrzymujące pieniądze na bazę. Ponadto Program Rozwoju Bibliotek oraz Biblioteka+ przeznaczają środki na szkolenia pracowników bibliotek, edukując ich w zakresie komputeryzacji, zarządzania i organizacji pracy, marketingu czy umiejętności zawiązywania lokalnych koalicji. Skierowane są do małych ośrodków. Niestety, nie wszystkie gminy chcą zadeklarować przystąpienie do programu – np. opoczyńskie.

I tu warto odwołać się do tezy postawionej jakiś czas temu przez Annę Strużyńską, prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej: „W porównaniu z krajami Europy dostęp do technologii teleinformatycznych jest w Polsce znacznie opóźniony”. I co najgorsze, pogłębia on podziały pomiędzy miastem i wsią. Ale żebyśmy nie byli tak całkowicie bezradni, musi być też jakiś organizacyjny impuls, odpowiednia motywacja...

Jeszcze raz dyr. Barbara Czajka: – *Realizujemy ogólnopolskie projekty z różnym efektem, ale przyszedł czas na własną, oryginalną kampanię społeczną. To „Łódzkie czyta”. Zaczęło się w ub.r. od Dni Gutenberga, pomysłu autorstwa właściciela pubu Biblioteka w Łodzi. Znalazły się środki, by wspólnie poprzez wiele akcji zwrócić uwagę na książkę i potem doszliśmy do wniosku, że trzeba tę akcję w roku 2012 rozszerzyć przy dużym zaangażowaniu Departamentu Kultury i Edukacji Urzędu Marszałkowskiego. Wielomiesięczną realizację rozpoczęliśmy w maju, a program obejmuje bardzo wiele przedsięwzięć, w które włączyli się liczni partnerzy na różnym szczeblu. Wspomnę tylko o Literackiej Mapie Województwa Łódzkiego czy Listach do przyszłych pokoleń... Powodzenia!*

Na zakończenie kilka wymownych liczb. Dotacja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w roku 2012 dla województwa łódzkiego na zakup nowości wydawniczych w bibliotekach publicznych wyniosła 1.290.402 zł, co oznacza wzrost o 47,6 proc. w stosunku do roku ubiegłego. Ponad 30 proc. stanowią pozycje dla dzieci i młodzieży. Jest dobrze, ale nie beznadziejnie.

Opowieść zamiast logo

Bohaterem literackiej części tegorocznej edycji festiwalu Łódź Czterech Kultur będzie Józef Roth i jego powieść „Hotel Savoy”. To klasyka literatury światowej, w dodatku akcja książki toczy się w Łodzi. Zawsze twierdziłem, że Łódź powinna ten fakt wykorzystać już dawno. Gdy pewnemu serbskiemu pisarzowi, którego miałem okazję oprowadzać po Łodzi, pokazałem hotel na Traugutta i powiedziałem, że to ten „Savoy”, z miejsca zapragnął spędzić tu chociaż tygodniowy urlop i pooddychać atmosferą z powieści Rotha.

Dlaczego kierownictwo hotelu nie wykorzystuje takiego potencjału reklamowego? Dlaczego każdy gość nie dostaje razem z kluczami egzemplarza powieści? Dlaczego nie ma jej w hotelowym sklepiku? Serię podobnych pytań można poszerzyć o kwestię miejskiej promocji. Dlaczego Łódź nie wydaje Rotha i Reymonta w ozdobnej serii z herbem miasta na okładce? No ale coś się przecież zaczęło – lepiej późno niż wcale.

We wrześniu będą więc spotkania z tłumaczami i badaczami prozy Rotha, a także czytanie fragmentów jego powieści i pokazy filmów zrealizowanych na podstawie jego dzieł. W ramach festiwalu odbędzie się także premiera przedstawienia „Hotel Savoy” w reżyserii Michała Zadary, przygotowanego wspólnie z Teatrem Nowym im. Kazimierza Dejmka. Akcja spektaklu rozgrywać się będzie w przestrzeni pozasceniczej, w oryginalnych hotelowych wnętrzach. Ale czy będzie nowe wydanie powieści, która jest antykwarycznym rarytasem? Czy czasem znowu nie

okaże się, że prawa autorskie do tłumaczenia, że drukarnia zawaliła, że mamy obszerne fragmenty odbite na ksero i zbindowane...

Mój pesymizm nie bierze się znikąd. Wynika z prostej obserwacji promocyjnych poczyniań Łodzi. Czas już chyba zrozumieć, że tak naprawdę liczy się dziś opowieść, a nie marka. Opowieść, a nie hasło, logo czy gadżet. Wrocław postawił na kryminały Marka Krajewskiego i dobrze na tym wychodzi. Dlaczego podobnej serii nie można zrobić w Łodzi? Nie ma autorów, ciekawych propozycji?

Przeczytałem ostatnio „Trzeci brzeg Styksu” Krzysztofa Beśki – thriller, którego akcja rozgrywa się w Łodzi pod koniec XIX wieku. Porwania dzieci fabrykantów, para detektywów – Polak i Rosjanin, ciekawie pokazane tło, atmosfera. Warto przy tym zauważyć, że autor nie jest łodzianinem, podobnie jak wydawca (Rebis) nie jest łódzką oficyną. To znaczy, że nasze miasto może fascynować ludzi z zewnątrz. Reszta w dużym stopniu zależy od promocji, gdyż takim pozycjom trzeba pomóc zaistnieć. Być może Beśka jest gorszym pisarzem od Krajewskiego, być może poziom jest podobny... Dla budowania opowieści o Łodzi nie jest to aż tak ważne. Bo kto tak naprawdę jest w stanie to ocenić? Ktoś, kto przeczytał obie pozycje, kto się o nich dowiedział. O Krajewskim łatwiej usłyszeć niż o Beśce – dlaczego?

Wcale nie twierdzę, że każdą rzecz można wypromować. Twierdzę tylko, że nawet dobra rzecz bez promocji sobie nie poradzi. Wydałem

w łódzkiej Kwadraturze powieść Krzysztofa Sowińskiego „Esplanada”. Ciepła, urocza historia o grupce chłopaków z łódzkiego Śródmieścia, którzy uczą się w jednej klasie na przełomie lat 50. i 60. Książka podoba się czytelnikom, w ciekawy sposób pokazuje Łódź, jest niezłe wydana. W dodatku w nieco odmienny sposób ujmuje wątki żydowskie. W klasie Stasia, Januszka i ich kolegów jeszcze pod koniec lat 50. jedna trzecia dzieci to Żydzi. W poszczególnych scenach widzimy sklepikarki w perukach sprzedające kosztowną żywność czy ogniska płonące na podwórzach łódzkich kamienic w święto Kuczek. Żydzi nie giną z rąk sąsiadów, nie są też wyrzucani w 1968 roku – wyjeżdżają w przemilczanej emigracji końca lat 50., raczej z własnej woli.

Przygotowując tę książkę do wydania, a obec-

nie szukając dla niej czytelników, zetknąłem się z całkowitym brakiem zainteresowania. W naszym mieście na wszelkie działanie jest zawsze za późno albo za wcześnie. Konkursy, budżety, programy są albo we wstępnej fazie przygotowania (no zobaczymy, co się da zrobić), albo są już zamknięte, dopięte, termin minął. O wszystkim zawsze decyduje akurat nie ta osoba, której uda się przedstawić prośbę.

Łódź Czterech Kultur odbywa się w tym roku pod hasłem „Generacje”. To znakomita okazja, by książkę Rotha zderzyć z nowszymi pozycjami o Łodzi. Zaprosić autorów – choćby Beškę i Sowińskiego, ogłosić jakiś konkurs, może zorganizować spacer po opisanych miejscach. Nie czekajmy sto lat na okazję.

Piotr Grobliński

Plakat zaprojektowany przez
Katarzynę Talikowską
(czytaj – str. 9)

W muzykę nura

► Piotr Wojtaszek

Bajkonur to słynny radziecki kosmodrom. A w łódzkiej wersji Bajkonur, działający od października 2011 r., to projekt Fundacji Boudewijna Brandsa – mieści się na trzecim piętrze byłej fabryki Heinzla i Kunitzera przy al. Piłsudskiego. Charytatywna łódzka organizacja stworzyła miejsce przyjazne zarówno dla młodych, jak i doświadczonych muzyków.

Postindustrialne mury zdobi rysunek rakiety kosmicznej z zamkniętym w niej psem Łajką. Trzystumetrową powierzchnię podzielono na salę główną i trzy studia nagrań. W głównej sali, nazywanej również otwartą salą prób, odbywają się koncerty, przedstawienia, projekcje filmów, warsztaty i inne wydarzenia kulturalne. Służy też jako kawiarnia i miejsce spotkań doświadczonych i początkujących artystów. Przy wejściu, po prawej znajduje się bar, a dalej w głębi stoi kilka stolików. Gdziekolwiek by nie usiąść, z wielkich krzaciastych okien widać panoramę Łodzi. Scena klubowa wcale nie potrzebuje wykwintnych dekoracji, wystarczy dobre światło i muzyka w połączeniu z fabrycznymi murami, by mógł zapanować lekko mroczny, poetycki i psychodeliczny klimat. Taka aranżacja nie każdemu się spodoba, ale „wyrobiona” publiczność doceni styl pofabrycznej przestrzeni.

– *Do Bajkonura, ze względu na oddalenie od centrum, ściągają głównie zainteresowani konkretnym wydarzeniem. Dlatego panuje tutaj wyjątkowa atmosfera. Jeśli już ktoś pofatygował się do nas, z reguły wie, po co przyjechał* – mówi Artur Urbański, przewodniczący rady Fundacji Boudewijna Brandsa.

Przy al. Piłsudskiego występują m.in.: Iza Lach czy grupy 19 Wiosen, Cool Kids of Death, Rambo Jet. W czerwcu odbył się tu minifestiwal audiowizualny poświęcony nowym zjawiskom w sztuce alternatywnej.

O ile w sali głównej zachowano sporo elementów byłej hali produkcyjnej, to studia są w pełni odnowione i przystosowane do nagrań. Odpowiednia podłoga tłumi wibracje i niskie dźwięki, podwójne ściany umożliwiają równoczesną pracę w pomieszczeniach, a panele akustyczne na sufitach i kotary niwelują wszelkie odbicia. Wszystkie pomieszczenia są klimatyzowane i wyglądają jak domowe zacisze. Wynajęcie takiego studia kosztuje jedyne 15 zł za godzinę. Nic więc dziwnego, że do Bajkonura ściągają ci, którzy pragną zrealizować się w muzyce.

Działalność Bajkonura nie ogranicza się do studia nagrań i organizacji wydarzeń kulturalnych. W ramach projektu mieści się też prywatna szkoła muzyczna dla młodzieży i dorosłych (przy ul. Armii Krajowej), której głównym wykładowcą jest gitarzysta jazzowy Marek Kądziewa (wśród nauczycieli jest też m.in. Witold Janiak). Dwuletni program nauczania, jego autorstwa, obejmuje teorię muzyki i zajęcia w klasach gitary, gitary basowej, perkusji, saksofonu, instrumentów klawiszowych oraz śpiewu. Bardziej zaawansowani uczniowie mogą wziąć udział w warsztatach z zakresu komunikacji w zespole, prowadzonych przez zawodowego band coacha, który pomaga odnaleźć własny styl i brzmienie. Wykładowcy przekazują też wiedzę o rytmie, harmonii i improwizacji. Osoby o podobnych zainteresowaniach muzycznych mogą tu łączyć się w zespoły i pod okiem doświadczonych artystów rozwijać swój talent. Podstawowym celem szkoły jest umożliwienie wyjścia poza typowe ramy związane ze stylami i odnalezienie własnej drogi w muzyce. W szkole uczy się około 20 osób.

Bajkonur wprowadza do Łodzi nową jakość – łącząc wydarzenia muzyczne ze szkołą i studiem nagrań. Myślę, że w takich właśnie miejscach mogą powstawać nowe formy wyrazu artystycznego i nowe projekty w dziedzinie kultury.

Druga edycja festiwalu RETRO/PER/SPEKTYWY (15-17 VIII) nawiązywać będzie do żydowskiej tradycji, kultury i historii. Ale w odróżnieniu od innych festiwali sięgających po tę tematykę, RETRO/PER/SPEKTYWY chciałyby zaprezentować wydarzenia teatralne i artystyczne wywodzące się z różnorodnych doświadczeń osobistych twórców, operujących odmienną estetyką i metodami pracy.

„Piaskiem w oczy” na motywach „Końcówki” Becketta czy „Men&Mahler” odwołujące się do biografii Mahlera.

W ramach festiwalu zaplanowaliśmy również dzień monodramów, podczas którego przedstawimy indywidualne wypowiedzi artystów Chorei i zaproszonych gości. Celem imprezy jest spotkanie wybitnych twórców, którzy w różnym czasie współpracowali z Choreą przy różnorod-

Podróże sentymentalne

► Tomasz Rodowicz*

To właśnie doświadczenia osobiste, a nie moda i temat były decydujące podczas kształtowania tegorocznego programu. Będziemy mieli więc możliwość wybrania się w podróż sentymentalną do krainy przodków wraz z Rosanną Gamson z Los Angeles podczas międzynarodowego spektaklu taneczno-muzycznego „Tov”. Młoda reżyserka z Tel Awiwu Ruthie Ostermann zrealizuje w przestrzeni Starych Bałut interdyscyplinarny projekt, którego celem jest przywrócenie pamięci autentycznych miejsc, historii i ludzi ocalałych z łódzkiego getta.

Paweł Passini w „Księżde Blasku” w przewrotny sposób podejmie próbę przeniesienia na scenę mądrości kabaly. Będziemy mieli również niepowtarzalną okazję obejrzenia szkatułkowej opowieści teatralnej z Indii, osnutej wokół postaci Janusza Korczaka – w wykonaniu teatru Kazba Arghya z Kalkuty. Głębokość związków z tradycją żydowską będzie reprezentowana na różnych poziomach, chociażby przez zaproszenie sopockiego teatru Off The Bicz ze spektaklem

nych projektach teatralnych i artystycznych, spotykając się na tej samej płaszczyźnie pytań filozoficznych, estetycznych i antropologicznych. Chcemy gromadzić wokół naszego festiwalu twórców, dla których najważniejsze jest pytanie o tożsamość jednostkową i społeczną oraz wartości wyznaczające nam cel i określające sens naszego działania.

Różnorodność teatralną odnoszącą się do tradycji żydowskiej chcielibyśmy dopełnić mozaiką muzycznych poszukiwań i inspiracji. Zagrają: The Blue Rabitt, Chór Gre Badanie, międzynarodowa formacja The Turbans, Klezmerzy z Sejn czy bułgarski zespół Sarakina. Pracę edukacyjną podjętą podczas zeszłorocznego projektu „Oratorium Dance Project” kontynuujemy wraz z Wielkim Chórem Młodej Chorei, który na festiwal przygotowuje finałowy koncert „Pieśni świata”.

---

* dyrektor artystyczny festiwalu

Tworzenie marki

Zapytaliśmy prezydentów i burmistrzów miast województwa łódzkiego o ich flagowe imprezy, z którymi chcą być kojarzeni w Polsce. Oto kolejne wypowiedzi w naszym cyklu.

JULIANNA HERMAN burmistrz Krośniewic:

Wśród imprez organizowanych na naszym terenie za najważniejszą uznać można „Krośniewickie Maki” upamiętniające zwycięską bitwę pod Monte Cassino i naszego rodaka gen. Władysława Andersa. W Krośniewicach przy ulicy Błonie 9 znajduje się rodzinny dom generała oraz pamiątkowa tablica ku czci żołnierzy II Korpusu Polskiego i ich dowódcy. W części budynku funkcjonuje świetlica, w której odbywają się zajęcia dla dzieci i młodzieży. Można tu również obejrzeć miniwystawę poświęconą bohaterowi. Właśnie przed rodzinnym domem generała odbywają się uroczystości rocznicowe, w tym najważniejsza – „Krośniewickie Maki”. Integralną częścią obchodów jest Gwiazdzisty Rajd Rowerowy imienia generała Władysława Andersa. Biorą w nim udział grupy młodzieży z powiatu kutnowskiego. Impreza łączy manifestację patriotyczną z propagowaniem różnorodnych form aktywności sportowej. Uczestnicy składają kwiaty pod tablicą pamiątkową, mają też możliwość wysłuchania informacji o generale i jego dokonaniach. Niebagatelną rolę odgrywa tutaj rozbudzenie w młodzieży zainteresowania historycznymi wartościami, pielęgnowanie tradycji, poczucia wspólnoty i dumy z przynależności do lokalnego środowiska. Tradycją imprezy stało się wspólne odśpiewanie pieśni II Korpusu, słynnych „Czerwonych maków”. Co niezwykle ważne, na uroczystościach obecni są żołnierze generała Andersa, którzy mimo swego wieku przyjeżdżają, by oddać hołd

dowódcy i poległym kolegom. Wśród nich jest kilku mieszkańców Krośniewic.

Wymiar tej imprezy to również integracja lokalnego środowiska. Uczestnicy rajdu przejeżdżają ulicami miasta. Następnie spotykają się z mieszkańcami i gośćmi na wojskowej grochówce. To najlepszy czas na luźne rozmowy, nawiązanie kontaktów, wspomnienia. Majowe obchody rocznicy śmierci gen. Władysława Andersa i bitwy pod Monte Cassino – oprawa imprezy i ranga zaproszonych gości – to również znakomita promocja miasta i regionu.

URSZULA ŚWIERCZYŃSKA burmistrz Zelowa:

W tym roku przypada 55. rocznica nadania Zelowowi praw miejskich. Dlatego najbliższe **Dni Zelowa**, które planujemy w sierpniu, będą miały szczególny charakter. To doskonała okazja do przypomnienia historii miasta, a także możliwość pokazania przybyłym gościom wyjątkowości jego wielokulturowej tradycji. Impreza od lat przyczynia się do promowania miasta w regionie, zachęca mieszkańców okolicznych gmin do uczestnictwa w festynie. Ukazuje wielonarodowe oblicze Zelowa, miejsca niezwykłego chociażby z uwagi na obiekty sakralne czterech wyznań, które przez wieki koegzystowały w pokoju i wzajemnym szacunku. Wyjątkowość tegorocznych obchodów wiąże się również z ich połączeniem z dożynkami powiatowymi. Liczymy, że uwagę mieszkańców przyciągną gwiazdy estrady, które każdego roku

odwiedzają Żelów. Tym razem będzie to Krzysztof Krawczyk, wystąpi również Robert Janowski i zespół Manchester. Nie zabraknie specjalnego programu rozrywkowego dla dzieci, będzie wesołe miasteczko i ścianki do wspinania.

JACEK SOCHA burmistrz Ozorkowa:

Naszym największym wydarzeniem kulturalnym, które jest jednocześnie wizytówką miasta, są **Dni Ozorkowa**, organizowane od wielu lat. Głównym punktem programu tej dwudniowej imprezy plenerowej są koncerty znanych i lubianych zespołów oraz wokalistów. W tym roku w maju gościliśmy Anię Wyszconi, a także zespoły: Helou!, Izotop i Naaman. Podczas święta miasta prezentują się także dzieci i młodzież z ozorkowskich szkół, placówek kulturalnych i organizacji pozarządowych. Wśród

imprez towarzyszących są: wystawy tematyczne – np. „Skarby Ozorkowa”, „Oblicza Ozorkowa i jego okolic”, konkursy fotograficzne – np. „Ozorków w moich oczach”, a także imprezy sportowe, jak turniej piłki nożnej i supermaraton.

Celem imprezy jest przede wszystkim integracja mieszkańców poprzez wspólną zabawę, ale Dni Ozorkowa mają też wymiar promocyjny. Podczas święta miasta, organizowanego zawsze w maju lub czerwcu, bawi się kilka tysięcy osób, także mieszkańców m.in. Zgierza, Łęczycy i Łodzi. Impreza finansowana jest z miejskiego budżetu. Nie mogę też nie wspomnieć o pomocy ze strony lokalnych sponsorów. Sądzę, że jak na ograniczone środki finansowe, którymi dysponujemy na cele kulturalne i promocyjne, Dni Ozorkowa to impreza organizowana z rozmachem i bardzo pozytywnie przyjmowana przez mieszkańców.

Logotyp zaprojektowany
przez Karolinę Kujawską
(czytaj – str. 9)

■ GALERIA KALEJDOSKOPU

Na letni wieczór

► Andrzej Czerny*

Przyjemnie jest po upalnym dniu schronić się w przytulnej, małej salce teatralnej z bufetem. Już czternasty raz Śródmiejskie Forum Kultury zaprasza więc w każdy czwartek lipca i sierpnia na przegląd pod nazwą Letnia Scena Forum. Repertuar jak zawsze będzie urozmaicony. I chociaż nie zobaczymy wielkich gwiazd, na co nie pozwalają skromne możliwości finansowe, zaspokoi gusta wiernej, lecz też wymagającej widowni. Będą przedstawienia muzyczne, spektakle dramatyczne i quasi-kabaretowe, nigdy jednak nie zniżające się do poziomu letniej chałtury.

Na scenie zaprezentują się małe teatry z różnych stron Polski, jak również rodzime. Zacznie 5 lipca łódzkie Studio Piosenki Forum, prowadzone przez Teresę Stokowską-Gajdę, wielkim (jak na rozmiary sceny) widowiskiem muzycznym pt. „Pieśń o chmurze”, złożonym z tekstów i songów Bertolta Brechta, w nowych aranżacjach, w ekspresyjnym wykonaniu młodych aktorów.

W następnym czwartek zmiana nastroju – na scenie zagości mistrz Gombrowicz, którego opowiadanie pt. „Tancerz Mecenasa Kraykowskiego” przedstawi, we własnej adaptacji, Dariusz Sosiński, aktor Teatru im. W. Bogusławskiego w Kaliszu. To opowieść o szalonym, irracjonalnym uczuciu, jakim bohater monodramu obdarza przypadkowo spotkanego człowieka.

Dalej Scena Współczesna z Warszawy rozbawi publiczność quasi-kabaretowym przedstawieniem pt. „Biblia w skróconej wersji” (bez obawy – bez szargania uczuć religijnych!). Trzech aktorów „odgrywa” najważniejsze historie z księgi wszech czasów – król Salomon śpiewa przebój w stylu Jerzego Połomskiego o podejmowaniu trudnych decyzji, a Trzej Królowie błądzą po pustyni prowadzeni przez satelitarną nawigację.

Stanisław Górka (aktor warszawskiego Teatru Współczesnego), w towarzystwie Piotra Siły, proponuje spektakl muzyczny pt. „Ach Panie, Panowie”. Górka interpretuje piosenki takich mistrzów, jak Marian Hemar, Agnieszka Osiecka, Bułat Okudźawa, Jeremi Przybora, przenosząc publiczność w świat poezji, subtelnej dowcipu i lirycznej refleksji.

I znów zmiana nastroju, gdy za sprawą Jacka Chmielnika, tragicznie zmarłego aktora i autora

jednej z najlepszych komedii o teatrze, przenieśmy się w zwariowany świat sceny, a tą komedią jest słynna już „Romanca”. Autor śmieje się z teatru, z konwencji i aktorów. Sztuka, z pozorów o miłości, okazuje się sztuką o sztuce. W tym pełnym zaskakujących zwrotów akcji i niezwykłych perypetii scenicznym widowisku, doskonale spisują się młodzi aktorzy z Wybrzeża (Gdańsk, Gdynia, Sopot).

Kolejną propozycję zaprezentuje Teatr Zielony Wiatrak z Gdańska. „Co pan na to, panie Freud” Marka Branda to komedia z domieszką groteski.

„Lamentacje londyńskie” Edwarda Pasewicza, Teatru KraKoTeKa z Krakowa, są błyskotliwą komedią z wnikliwym spojrzeniem na środowisko młodych polskich emigrantów. Spektakl trzyma w napięciu, bawi i zmusza do refleksji.

I znowu przenosimy się do teatru w teatrze, a właściwie do garderoby, gdzie cztery młode aktorki z Torunia w dowcipny sposób opowiadają o swoich problemach. To spójny spektakl, łączący świetny tekst z rewelacyjnymi autorskimi piosenkami i kilkoma znanymi utworami (Osieckiej, Młynarskiego, Wołka).

Na zakończenie jeszcze raz „danie z własnej kuchni”, czyli grany już od jakiegoś czasu na Scenie Forum i cieszący się powodzeniem monodram Tomasza Boruszcza pt. „Aria dla Algernona” wg bestsellerowej powieści Daniela Keyesa „Kwiaty dla Algernona”. To studium psychologiczne, próbujące odpowiedzieć na pytanie: Na ile sprawą indywidualną jest szczęście człowieka?

* *dyrektor Letniej Sceny Forum*

„Life” Karoliny Kujawskiej (czytaj – str. 9)

GALERIA KALEJDOSKOPU

Z mistrzami na Targowej

Państwowa Wyższa Szkoła Filmowa, Telewizyjna i Teatralna im. Leona Schillera to miejsce, do którego dziś z wielkim szacunkiem wchodzi takie sławy, jak Emir Kusturica czy Martin Scorsese. W uczelni przy ul. Targowej pierwsze kroki stawiali Kiesłowski, Polański, Wajda, Zanussi. Tutaj narodził się polski jazz. Zaledwie kilka kroków stąd mieści się jedyne w Polsce Muzeum Kinematografii. PWSFTViT zasługiwała na uhonorowanie jej wydarzeniem wielokulturowym i otwartym dla wszystkich, których urzeka magia jednego z najważniejszych miejsc w europejskiej kinematografii. Dlatego co roku na początku lipca szkoła i cała ulica Targowa ożywają projekcjami, spotkaniami z wielkimi postaciami świata filmu i koncertami. Targowa Street Film & Music Festival odbędzie się w te wakacje już czwarty raz.

W tym roku uliczne koncerty przed szkołą poprzedzi niezwykła inauguracja – na scenie na dziedzińcu „filmówki” pojawi się Emmanuelle Seigner. Francuska aktorka i wokalistka zaśpiewa swoje utwory, a będzie jej towarzyszył mąż – Roman Polański.

Z dziedzińca przeniesiemy się na ulicę Targową, gdzie posłuchamy koncertów sześciu reprezentantów muzycznego postmodernizmu

lat 90. Kultowego Asian Dub Foundation czy Apollo 440 nie trzeba nikomu przedstawiać. Pierwszy raz w Polsce zagrają: „najgorętszy” zespół koncertowy Hiszpanii, przedstawiciel world music – Che Sudaka oraz święcąca triumfy w Europie Dubioza Kolektiv z Bośni i Hercegowiny. Wisienką na torcie będzie występ niemieckiego pierwowzoru zespołu Linkin Park – formacji H-Blockx oraz polskiej grupy Łąki Łan.

Kolejny raz w szranki staną młodzi twórcy filmowi z całego świata. Podczas konkursu etiid studenckich ph. „Przed debiutem” zawalczą o Złotą Szafę. Szefem międzynarodowego jury będzie Richard Brick – współproducent trzech filmów Woody’ego Allena, pierwszy Komisarz ds. Filmu, Teatru, Radiofonii i Telewizji w biurze Burmistrza Nowego Jorku, wykładowca Uniwersytetu Yale. Brick poprowadzi jedno ze spotkań otwartych w ramach „Lekcji kina z mistrzami”, podczas których zetkniemy się również z młodymi reżyserami z Bośni i Hercegowiny. Tradycyjnie w Muzeum Kinematografii i Cytrynie zobaczymy retrospektywy różnych twórców filmowych, a wieczorami będzie można nieoficjalnie natrafić na gwiazdy w klubie festiwalowym przy Hotelu Centrum.

MM

Na początku jest obraz „z natury”, dostrzeżony gdzieś między pagórkami w okolicy Żytna. Potem w głowie rodzi się scena, którą można by „w tak pięknych okolicznościach przyrody” rozebrać. Powstają rysunki: projekty scenografii, masek i całych postaci. Wreszcie fabuła opowiadana wyłącznie ruchem, gestem i muzyką. Plenerowe spektakle teatru Animagia Michała Zaskórskiego to jednorazowe wydarzenia z udziałem kilkunastu aktorów, którym przyświecają jedynie słońce i ogień, a sceną jest polna droga pod lasem.

Niedawno w podradomszczańskim Żytnie odbyła się organizowana czwarty raz Noc Kupały. W tym roku aktorzy teatru Animagia oraz zaprzyjaźnione grupy z Katowic i Częstochowy odegrali zaślubiny ognia i wody. Orszakom rusałek, wodników i leśnych straszdeł towarzyszyła nawiązująca do tradycji średnio-wiecznych muzyka zespołu Percival.

– *Dlaczego spektakle plenerowe? Życie nas zmusiło* – mówi Michał Zaskórski. – *Do niedawna ośrodek kultury, którego jestem szefem, mieścił się w piwnicach urzędu gminy w Żytnie. Mieliśmy tam niskie, niewielkie pomieszczenia. Teatr jednak tak się rozrósł – przybywało elementów scenografii, lalek i masek – że już nie dało się grać, nie mieściła się publiczność. Ostatnim spektaklem w piwnicy był „Tron” w 1998 roku, z którym jeździliśmy po Polsce przez kilka lat. Potem wyszliśmy w plener. Okazało się, że tu też można robić ciekawe rzeczy.*

Twórców Animagii inspirowała natura, literatura i sztuka, a także demonologia ludowa. Spektakle opowiadają o skomplikowanych ludzkich losach: raz jest to moralitet o władzy, innym razem alegoryczna opowieść o uwikłaniu jednostki w dziejowe zawieruchy lub widowisko ob-

rzędowe z lokalnym kolorytem. „Szalona Małgorzata” sprzed trzech lat powstała na podstawie obrazu Pietera Bruegla Starszego. Znalazły się tam też motywy z utworów Ghelderodego, z „Siódmej pieczęci” Bergmana, „Czterech Jeźdźców Apokalipsy” Albrechta Dürera. Waż-

nym elementem teatru Michała Zaskórskiego – zarówno scenarii, jak i przesłania – jest droga. Już pierwsze wyjście w plener („Krajobraz z wędrowcem”) odbyło się na drodze. Widzowie w czasie spektaklu musieli przejść cztery kilometry za wędrowcem i kulawym diabłem. Tu pojawiły się motywy

z obrazów Hieronima Boscha i z cyklu „Zatruta studnia” Jacka Malczewskiego.

Teatr działa od 20 lat. Zaskórski jest rodowitym żytnianinem. Żona Krystyna, która była redaktorem informatora kulturalnego w Częstochowie, przyszła za nim na wieś. Została nauczycielką. – *Z jej zamięłowania do literatury i moich ciągot plastycznych cóż mogło innego powstać, jak nie teatr.*

Pierwszy spektakl zrobili z dziećmi z miejscowej szkoły na podstawie bajki Puszkina „Trzy prztyczki” i zdobyli Grand Prix na Ogólnopolskich Spotkaniach Lalkarzy w Puławach. Potem były kolejne przedstawienia, już w pełni autorskie, według własnych scenariuszy. Jeździli na przeglądy i festiwale. Zobaczyli, jak pracują inni. Wiele dała Zaskórskiemu kilkuletnia przygoda ze słynną Sceną Plastyczną KUL Leszka Mądziaka.

– *Tak nauczyłem się teatru, bo nie mam żadnego wykształcenia w tym kierunku – ani plastycznego, ani teatralnego, chociaż do wielu szkół chodziłem. Ale gdy wszyscy się uczyli i kończyli studia, ja byłem hipisem. Dużo kłopotów mieli rodzice ze mną. Później się ustatkowałem i nawet,*

Teatr w polu

► Bogdan Sobieszek

proszę bardzo, dyrektorem ośrodka kultury zostałem. Jedyny zawód, do którego się przyznaję, to cieśla. Mam zamiłowanie do drewna i strugania różnych rzeczy.

Zespół Animagii liczy kilkanaście osób. Tworzą go studenci, którzy zaczynali tu w szkole podstawowej. Wszystko ludzie z okolicy. Współpracują z teatrem również inni – np. dyrektor muzeum w Radomsku, który jest lalkarzem. Była nawet dwójka aktorów zawodowych z Wrocławia.

– *Sporo wysiłku i czasu kosztuje wyuczenie adepta – my na scenie nie mamy twarzy, nie mamy głosu, dlatego ruch musi być wyrazisty. Często jest tak, że kiedy już sobie kogoś wyuczę i jestem z niego zadowolony, on wyfruwa w świat do szkół, na studia. I ciągle trzeba zaczynać od nowa.*

Na przedstawienia przyjeżdżają miłośnicy teatru z Wrocławia, z Łodzi, ale na widowni są też ludzie miejscowi, którzy nie odczytują tych różnych znaków, kulturowych odniesień. To, co widzą, odbierają w sposób bezpośredni, emocjonalny.

– *Kiedyś usłyszałem od kogoś po spektaklu, że czuł się jakby na mszy był. Gdy gramy, moje no-*

towania idą w górę – potem mi się wszystkie pijaki w okolicy kłaniają. Strażacy nam pomagają. Wójt sprzyja. Czasem sam maskę zakłada i gra w naszych spektaklach. W zeszłym roku ośrodek kultury dostał nową siedzibę – budynek po starej szkole w Silnicy.

Jesienią Zaskórski planuje spektakl plenerowy „Wiatru grania, opętanie” o fenomenie krajobrazu i strachów polnych. Twierdzi, że świat ludowych fantastycznych postaci jest tak bogaty, że nie trzeba sięgać po żadne japońskie mangi i motywy hollywoodzkie. – *Diabły, czarownice, utopce, wodniki, geometry żyją w niesamowitych historiach opowiadanych przez tujejszych ludzi. Są w obrazach, które gdzieś tam w plenerze i swojej wyobraźni zobaczyłem. I cały spektakl powstaje właściwie dlatego, żeby ten jeden lub dwa obrazy mogły zaistnieć naprawdę.*

Za scenografię do „Wiatru grania, opętania” posłuży zbudowany specjalnie wiatrak, przygrywać będzie słynna kapela Jacka i Alicji Hałasów. – *Tylko to wzgórze, które zainspirowało mnie do wymyślenia spektaklu, jest kawałek drogi stąd, trzeba jechać cztery kilometry w pole i jeszcze nie wiem, jak tam ściągnąć widzów.*

businessangels
ŁÓDZKIE FORUM

„KOLORY POLSKI”

Program:

22 VI, godz. 21, Zgierz

Stacja Nowa Gdynia

- „Wszystkie żywioły świata” (zespół **Żywiołak**)

30 VI, godz. 15, 16.30, 18, Wieluń

klasztor Siostr Bernardynek

- „Cantica Salomonis” (zespół wokalny **Il Canto**)

30 VI, godz. 15, 16.30, 18, Ożarów

Muzeum Wnętrz Dworskich

- „Listy pisane muzyką” (**Paweł Kamasa, Teresa Budzisz-Krzyżanowska**)

30 VI, godz. 16.30, 19.30, Wieluń

klasztor Ojców Franciszkanów

- „Muzyczna ptaszarnia” (orkiestra barokowa **Accademia dell’Arcadia, Zbigniew Pilch**)

1 VII, godz. 19.30, Skierniewice

kościół pw. św. Jakuba Apostoła

- „Z prapoczątków miasta” (zespół muzyki dawnej **Dancerye**, zespół śpiewaczy **„Monodia Polska”, Schola dziecięca**)

7 VII, godz. 19, Konstancynów Łódzki

kościół pw. Narodzenia NMP

- „Filmowa DesOrientacja” (zespół **DesOrient**)

8 VII, godz. 14, Szadek

kościół pw. Wniebowzięcia NMP i św. Jakuba

- „Barokowe perełki” (kwartet smyczkowy **Primavera**)

8 VII, godz. 19, Sieradz

Sieradzkie Centrum Kultury

- „Qrek polski” – premiera (**Zbigniew Zamachowski**, zespół **Gołębiewski Q Band**)

14 VII, godz. 19.30, Łęczycza

klasztor Ojców Bernardynów

- „Invisibilia” (**Zbigniew Namysłowski, Witold Janiak Trio**)

15 VII, godz. 17, Rogów

Arboretum SGGW

- „Miś Uszatek zaprasza” – koncert familijny (**Grzegorz Wierus**, dzieci, **Orkiestra Kameralna FŁ**)

20 VII, godz. 20, Zgierz

Stacja Nowa Gdynia

- „Stereokarpaty” (zespół **Tołhaje**)

21 VII, godz. 17, 18.30, Buczek k. Brzezina

Karczma Letnia „Raz na Wozie”

- „Raz na wozie...” (**Janusz Prusinowski Trio**, orkiestra dęta **Tsigunz Fanfara Avantura**)

22 VII, godz. 19, Dobroń

kościół pw. św. Wojciecha

- „Los na głos, rytm i szum” (**Ania Broda, Patryk „Tik Tak” Matela**)

28 VII, godz. 19, Radomsko

Miejski Dom Kultury

- „Kolor szczęścia” (trio **DagaDana**)

29 VII, godz. 18, Lipce Reymontowskie

Muzeum Regionalne im. W.S. Reymonta, Zagroda Ludowa

- „Ale kino! Dawna i nowa muzyka filmowa” (zespół **Alla Vienna**)

4 VIII, godz. 20, Działoszyn

Regionalne Centrum Rozwoju Kultury i Turystyki

- „P.G.R.” (**Grzegorz Rogala, Sagit Zilberman, Wojciech Pulcyn, Krzysztof Szmańda**)

5 VIII, godz. 19, Nieborów

kościół pw. Matki Bożej Bolesnej

- „Cztery pory roku w Madrycie” (**Konrad Bukowian**, kwartet smyczkowy **Apertus**)

11 VIII, godz. 19, Żelów

kościół ewangelicko-reformowany

- „Wojtek w Czechosłowacji” (**Wojtek Mazolewski Quintet**)

12 VIII, godz. 19, Sulejów

Opactwo Cystersów, kościół pw. Wniebowzięcia NMP

oraz św. Tomasza Kantuarijskiego

- „Muzyka warszawskiego dworu” (**Krzysztof Urbaniak, Ewa Mrowca, Katarzyna Helwing-Osuch, Zuzana Branciard, Anna Schall, Jakub Kościukiewicz, Magdalena Hudzieczek-Cieślak**)

18 VIII, godz. 19, Tomaszów Mazowiecki

kościół ewangelicko-augsburski

- „Muzyka na... 18 muzyków” (zespół **Kwadrofonik**)

19 VIII, godz. 19, Aleksandrów Łódzki

kościół pw. św. Stanisława Kostki

- „Ekumeniczny dialog” (**Magdalena Dynowska, Piotr Bunzler, Piotr Rojek, Chór Synagogi pod Białym Bocianem, Stanisław Michał Rybarczyk**)

24 VIII, godz. 20, Zgierz

Stacja Nowa Gdynia

- „Awantura o kontraBasie” (trio **Chłopcy Kontra Basia**)

25 VIII, godz. 19.30, Łowicz

kościół Ojców Pijarów pw. Matki Bożej Łaskawej

i św. Wojciecha

- „W starym kinie” (**Orkiestra Symfoniczna FŁ**)

26 VIII, godz. 20, Inowłódz

kościół pw. św. Idziego

- „Kolory gypsy-swingu” (**Joscho Stephan Quartet**)

1 IX, godz. 19, Lutomiersk

klasztor Księżki Salezjanów

- „Battalia” – 25-lecie zespołu **Trombastic**

2 IX, godz. 20, Bełchatów

koncert nad zalewem Słok

- „Decybele, gigawaty i Syrewicz” (**Orkiestra Symfoniczna i Chór FŁ**)

Rocznica z refleksją

✦ Maria Sondej

Znana łódzka Oficyna Bibliofilów obchodziła niedawno – mocno spóźniony – jubileusz dwudziestolecia. Z tej okazji w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Piłsudskiego została otwarta wystawa dorobku wydawniczego Oficyny. Odbyła się także promocja kolejnego, szóstego już tomu „Słownika biograficznego Żydów łódzkich oraz z Łodzią związanych”, który zaczął się ukazywać w 2001 roku.

Jak z okazji jubileuszu skrupulatnie policzono, w Oficynie wydano dotychczas 246 pozycji. Najwięcej – piętnaście – w 2000 roku, w roku ubiegłym zaledwie pięć. – *Ale i piętnaście to przecież niedużo, lecz ja nigdy nie miałem ciąggot do tworzenia gigantów* – mówi Marek Szukalak, twórca Oficyny. W ubiegłym roku zlikwidowana została drukarnia wydawnictwa. – *Nie było nas stać na utrzymanie nieopłacalnej infrastruktury*. Dziś do istnienia wydawnictwa potrzebny jest tylko jeden człowiek i komputer.

Historia Oficyny Bibliofilów zaczęła się w 1988 roku, gdy ówczesne Ministerstwo Kultury i Sztuki zezwoliło na kupno maszyny poligraficznej. – *Wtedy nie wystarczyło mieć pieniądze, możliwość druku była reglamentowana i stąd konieczność posiadania stosownych zezwoleń* – przypomina niepamiętającym tych czasów Szukalak. Rok później, w 1989 roku, rozszerzył działalność o sprawy wydawnicze.

Oficyna Bibliofilów bardzo szybko zaczęła być postrzegana jako wydawnictwo zajmujące się publikacją pozycji o tematyce żydowskiej. – *Interesuję się tą tematyką, bo uważam, że zarówno po stronie żydowskiej, jak i polskiej jest wiele szkodliwych stereotypów. Chciałem pokazać żydowski punkt widzenia na przeszłość i Polskę dzisiejszą, ale i punkt widzenia Polaków na często trudne relacje z Żydami. Jednak przede wszystkim starałem się wydawać rzeczy związane z regionem, zarówno z jego historią, jak i ludźmi*. To

tutaj ukazały się „Rody fabrykanckie” i „Rody fabrykanckie II” Leszka Skrzydły oraz „Rody i rodziny. Rody nie tylko fabrykanckie” tego samego autora, tu Waław Pawlak wydał „Minionych zabaw czar, czyli czas wolny i rozrywka w dawnej Łodzi”, a Joanna Podolska i Jacek Walicki – „Przewodnik po cmentarzu żydowskim w Łodzi”. Sporo pozycji, w tym wiele wspomnieniowych, dotyczy tematu łódzkiego getta, wydane zostały także książki polskojęzycznych pisarzy mieszkających w Izraelu. Osobną kategorią są wydawnictwa poświęcone Arturowi Szykowi – pochodzącemu z Łodzi wybitnemu miniaturzyście i karykaturzyście.

Sztandarowa pozycja Oficyny – „Słownik biograficzny Żydów łódzkich oraz z Łodzią związanych” – powstaje według uniwersalnej zasady: każdy tom stanowi samodzielną całość i zawiera hasła od A do Z. To sprawia, że jest to publikacja otwarta, która w każdym momencie może być kontynuowana lub zakończona.

W tej chwili pozyskano materiały na cztery tomy, następny ukaże się jeszcze w tym roku. Kiedy kolejny – trudno powiedzieć. Od śmierci Andrzeja Kempy jedynym autorem Słownika jest Marek Szukalak, zatem na przygotowanie tomu potrzebuje więcej czasu niż wtedy, gdy tworzyli go we dwóch.

Czy hasła są kompletne? Oddają stan wiedzy autora w momencie oddania pracy do druku. Potem Słownik trafia w różne miejsca na świecie i zewsząd przychodzą listy z uzupełniającymi informacjami. – *Czasem w biogramie piszę: „dalsze losy nieznanne” i niespodziewanie dostaję list od córki, która informuje, że rodzice przeżyli Auschwitz, mieszkali tu i tu, zmarli wtedy i wtedy*. Na razie autor Słownika rzadko wraca do haseł już publikowanych. Wszystkie te, zazwyczaj drobne informacje ma zamiar opublikować w ostatnim, aneksowym tomie.

Po siedmiu latach przerwy, rewelacyjnym debiutanckim „Edim” i nieco mniej udanym „Mistrzu” łódzki reżyser Piotr Trzaskalski wrócił. I to z sukcesem. Na niedawnym festiwalu w Gdyni jego film „Mój rower” otrzymał nagrodę za scenariusz, napisany (podobnie jak dwa poprzednie) wspólnie z Wojciechem Lepianką. Podczas festiwalowej gali reżyser powiedział, że w Polsce filmy powstają głównie dzięki przyjaściom...

będzie rodzajem rozmowy mojej z nim. Ale nie zdążyliśmy.

Główny bohater Włodek trafia do szpitala, gdy dowiaduje się, że żona od niego odeszła. Tam odwiedzają go syn i wnuk. Pierwszy przyleciał z Berlina (na przekór ojcu, który grywał w knajpach, został wybitnym pianistą), a drugi z Londynu (gdzie mieszka z matką). Wszyscy trzej wyruszają na poszukiwania babci. Wyprawa na Suwalszczyznę staje się okazją do odbudowania utraconych więzi.

„Mój rower” różnie był odbierany po projekcjach w Gdyni. Jedni krytycy dostrzegli w nim zaledwie sentymentalne kino rodzinne o relacjach między trzema mężczyznami i ciekawostkę, jaką był udział jazzmana Michała Urbaniaka w roli dziadka. Dla innych był to uniwersalny film o dziedzictwie, które każdy nosi w sobie, o naszych, często bolesnych, rachunkach z bliskimi, wreszcie o muzyce, która wznosi się ponad dobro i zło. Podczas spotkań z widzami często powtarzały się wypowiedzi w rodzaju: „Zobaczyłem pana film i zadzwoniłem do brata, z którym nie odzywałem się od sześciu lat”.

Ich rower

► Bogdan Sobieszek

Te słowa odnosiły się do ludzi zauroczonych scenariuszem, którzy dali pieniądze na jego realizację (TVN, PISF i producent Federico Film) lub zgodzili się, jak Artur Żmijewski, pracować za niższe stawki. Mają też jeszcze inne znaczenie. Trzaskalski za każdym razem, gdy staje za kamerą, pracuje z tymi samymi osobami: Wojciechem Lepianką, operatorem Piotrem Śliksowskim, kompozytorem Wojciechem Lemańskim, scenografem Wojciechem Żogałą. Ufa im. Wie, że powiedzą mu wprost, że coś jest złe i trzeba to poprawić czy zrobić inaczej. Stawka w tej grze jest zbyt duża.

Wspólna praca zaczyna się na etapie pisania scenariusza. Przy „Moim rowerze” punktem wyjścia była postać ojca reżysera.

– *Najpierw zadaliśmy sobie pytanie, co by było, gdyby starsza pani odeszła od starszego pana – mówi Wojciech Lepianka. – I wokół niego osnuiliśmy naszą historię.*

– *Nagle okazało się, że ten stary człowiek jest na łasce i nielasce sąsiadek, a przede wszystkim syna i wnuka – dodaje Trzaskalski. – W rzeczywistości to mój tata odszedł – zmarł, zaskakując nas wszystkich. Scenariusz jednak powstawał jeszcze za jego życia i miałem nadzieję, że film*

– Ta reakcja widzów jest szczerą i niepowtarzalną, to najważniejsza nagroda – podkreśla Piotr Trzaskalski. – Mam wrażenie, że 20 lat temu krytycy filmowi doszukiwali się najgłębszych ukrytych warstw w dziele filmowym. Dziś to widownia zadaje ciekawsze pytania, tak jakby krytyka miała się zajmować tylko tym, ile gwiazdek przyznać. Dziennikarze nie piszą o pracy kamery, grze aktorów, nie analizują struktury filmu. Pewien reżyser starej daty powiedział mi na festiwalu, że on teraz dziennikarzy nazywa „control copy, control paste”.

– Powtarzany od ponad 20 lat refren, że słaby poziom polskiego kina wynika z braku dobrych scenariuszy, to mit bezmyślnie kreowany przez dziennikarzy – twierdzi Lepianka. – Tak było w latach 90. Ale filmowcy nauczyli się pisać. Wszystkie filmy nagrodzone w tym roku w Gdyni

mają bardzo dobre teksty. Pierwszy raz czuję, że istnieje zawód scenarzysty.

Najtrudniej przy pisaniu scenariusza uwolnić się od świata zewnętrznego. Jeśli się zacznie myśleć o tym, co dostało nagrodę, na jakim festiwalu, jaki jest trend, to – jak mawia Trzaskalski – lepiej sukienki projektować. „Kombinowanie pod publiczność” też się nie sprawdza, nawet w reklamach proszku do prania. Najgorzej wychodzą filmy robione według czyjegós wyobrażenia na temat „przepisu na sukces”.

Trzaskalski: – *Co powinien zawierać dobry scenariusz? Musisz przede wszystkim mieć historię, która coś dla ciebie znaczy, ważny powód, dla którego sięgasz po pióro.*

Lepianka: – *Powód, dla którego warto poświęcić dwa lata życia.*

Autorzy „Mojego roweru” uważają, że to najlepszy ich tekst. Nauczył ich dyscypliny, trzymania się podstawowych zasad, że trzeba pilnować punktów zwrotnych, „iść po mocnych” i nie gadać za dużo, czyli żeby pokazywać aktorów w działaniu, a nie aktorów o tym opowiadających.

Dla Lepianki w scenariuszu ważne jest też absolutne panowanie nad emocjami widowni. – *Musisz wiedzieć, który klawisz nacisnąć, żeby widzowie się zaśmiali albo zapłakali.*

Jeśli uda się taki scenariusz sfilmować, autorów czeka satysfakcja. Dla Trzaskalskiego największa jest wtedy: – *gdy oglądasz swój film z widzami i czujesz, jak od pierwszego kadru przyklejają się do ekranu i tak pozostają aż do napisów końcowych.*

Foto: Małgorzata Szafrąńska, z cyklu *Ukryte w podwórkach*

Jak z nut

► Aleksandra Talaga-Nowacka

Wchodząc na wystawę w ms², można poczuć się, jakby wnikało się do książki 3D. A właściwie – podręcznika sztuki niedawnej, zaprojektowanego nowoczesnie i z talentem. To jedna z tych ekspozycji, które powinien zobaczyć nawet ktoś, kto nieszczerze interesuje się plastyką. Tutaj nie trzeba rozumieć, wystarczy patrzeć, słuchać i czerpać radość z czyjejsz radości tworzenia.

Propozycja Muzeum Sztuki to pionierski projekt – pierwsza na świecie wystawa skupiona wyłącznie na eksperymentalnych dziełach łączących formę plastyczną i dźwiękową. Obejmuje sztukę Europy Wschodniej, która siłą rzeczy wiąże się z politycznymi kolejami losu.

Eksperymenty wybuchły po 1956 roku, gdy padł stalinizm. Nadzieja na lepsze zrodziła potrzebę poszukiwania nowych idei i form, które pomogłyby ulepszyć świat. W euforii, która wynikała z pojawienia się nowoczesnych technologii wytwarzania i zapisu dźwięku oraz z przyjemności łamania rygorów wykonawczych muzyki rodziły się komitwy plastyków czy architektów z kompozytorami. Partytury stawały się środkami plastycznymi, a środki plastyczne

– partyturami. Czasem takimi, w których do prawdy trudno dostrzec muzyczny potencjał.

Pocięte i posklejane, łamane i palone analogowe płyty ułożone na ścianie w efektowny wzór wciąż służą do odtwarzania melodii. Muzyką jest kompozycja na gałki, przyciski i potrząsanie radia, wykonywana przez ludzi z zatkanyimi uszami („Same tranzystory” Krzysztofa Wodiczki i Szábolcsa Esztényi). Kolorowe kropki, linie, kratki czy geometryczne formy można grać jak nuty. Można też posłuchać papieru. Czasem utworu nie da się jednak wykonać – chyba że w głowie, jak „Utwór łódzki – cisza” Andrzeja Dłużniewskiego, który przewiduje wyobrażanie sobie dźwięków miasta.

Sowieccy artyści współpracujący z lotniczym ośrodkiem badawczym w Kazaniu, mając do dyspozycji najnowsze technologie, badali przenikanie się sztuki i nauki. W efekcie powstał przyrząd umożliwiający komponowanie naraz partii muzycznych i świetlnych. Te dwa zjawiska wykorzystali Teresa Kelm – architekt i Zygmunt Krauze – kompozytor. W ich przestrzennej pracy widz/słuchacz prowadzony jest „labiryntem” ścianek tworzących korytarze i komory, w których nastrój tworzą kolorowe światło i muzyka. Przechodząc z miejsca w miejsce, tworzymy własną wersję kompozycji. Bardzo efektowne.

Dzięki wystawie przypominamy sobie, że Polska miała duży udział w rozwoju sztuki eksperymentalnej: tuż po upadku socrealizmu w Warszawie powstało Eksperymentalne Studio Polskiego Radia, zorganizowano też pierwszy i przez długie lata jedyny w Europie Wschodniej festiwal muzyki współczesnej – „Warszawską Jesień”, który w 1964 r. odwiedził sam guru tego rodzaju sztuki, John Cage.

Brawo za temat wystawy, jej realizację i aranżację!

„Dźwięki elektrycznego ciała. Eksperymenty w sztuce i muzyce w Europie Wschodniej 1957-1984”. Wystawa w ms², czynna do 19 sierpnia. Kuratorzy: David Crowley i Daniel Muzyczuk.

Chodzę po teatrze i... W okresie od stycznia do czerwca, mimo remontu, wystawiliśmy 32 spektakle, przeto więcej niż zamierzaliśmy, nie licząc dwóch dużych koncertów. Może udało się też stworzyć system współpracy oznaczający, że solidarnie pracujemy dla dobra teatru, pielęgnując poczucie zespołowości? Odwołajmy się do żartobliwego przykładu. Broszka przy kostiumie – czy to jest ubranie, czy rekwizyt? Przyszła jest częścią wykończenia ubrania, ale rzecz w tym, że powinna być przedmiotem troski i garderobianej, i rekwizytora. I to poczucie wspólnej odpowiedzialności za efekt uważam za najważniejsze.

OPERACJA (12)

Inny temat – paszkwile przychodzące do Urzędu Marszałkowskiego, a dotyczące remontu. Jak wiadomo, zaangażowaliśmy do prac w budynku teatru firmę PAMAR z Warszawy, a przy budowie warsztatów firmę BERGER & SYN z Poznania. Dotąd nie mamy opóźnień. W dwóch przetargach zgłosiły się jedynie one. Wybór był więc ograniczony, ale gdyby nie było żadnej reakcji – po czterech miesiącach trzeba by było ogłosić kolejny przetarg. Być może nie są to ekipy z panteonu firm budowlanych i montażowych, ale starają się i wszystko idzie zgodnie z planem.

Najważniejsze jest jednak pytanie, jaki powinien być drugi etap rewitalizacji. A przede wszystkim, co powinno się poprawić czy uzupełnić (choć tego nie przewidywaliśmy w planach finansowych), by np. nie rozkuwać potem świeżo malowanych ścian. Oczywiście 60 mln zł, którymi dysponujemy, to ogromna kwota, ale za mało wobec stale ujawniających się nowych potrzeb. Wiadomo, że efektem remontu będą klimatyzacja, nowe wejścia do teatru, biegi komunikacyjne, nowe szatnie, z szatni inne wejścia na widownię itd. Ale co z innymi problemami, których moi poprzednicy nie przewidzieli? Na szczęście zaoszczędziliśmy na przetargach około 9 mln zł. Te pieniądze traktujemy jako lek na niespodziewaną sytuację, gdyby np. nagle zmienił się wykonawca. Rzecz jednak w tym, i tu odwołuję się do życzliwości Urzędu Marszałkowskiego, żeby one nie przepadły lub nie przeznaczono ich na zupełnie inny cel, bo przecież ileś instytucji znalazło się na budżetowej liście rezerwowej. Na co my byśmy je wydali? I tu warto się zatrzymać dłużej.

Dysponuję dokumentem dotyczącym stanu akustyki w teatrze (zamówiona przez nas ekspertyza z grudnia ub.r.). Nic mnie tu specjalnie nie zaskoczyło. Akustyka jest niezła, ale można i należy ją poprawić przez zastosowanie drewna na proscenium, podłodze, ścianach, fotelach itp. Jest też kwestia poprawienia dźwięku w kanale, gdyż fala ucieka, dyskomfort przynosi słaba

łącność między sceną a kanałem dla orkiestry. Trzeba to teraz naprawić. Kolejny temat to konieczność przeciągnięcia w teatrze linii z przewodami elektronicznymi, za pomocą których będą przekazywane komunikaty i fragmenty spektakli na telebimy zainstalowane na frontonie budynku – zamiast nieestetycznych „szmat”. I jeszcze jedno. Dotąd stanowisko akustyków i elektryków pracujących podczas spektaklu mieściło się na widowni w przejściu przed amfiteatrem. Zmienimy to kosztem czterech miejsc.

Chciałbym także, by sala kameralna miała przyzwoite krzesła, a nie wyciągnięte z magazynu. Nie może też razić dysproporcja pomiędzy odrestaurowanym wnętrzem a frontem teatru – pomazanymi murami, obłupanym piaskowcem, pokruszonym granitem schodów i podrapanymi szybami, nie mówiąc już o reflektorach czy głośnikach. I jeszcze pytanie: czy scena nie będzie nagłaśniana, bo przeznaczamy ją jedynie dla opery, czy dopuszczamy możliwość wystawiania musicali z użyciem mikroportów. Tego nie da się połączyć, chyba że zastosujemy nowatorskie rozwiązanie niewykorzystywane jeszcze

w kraju – uruchamianie jednego albo drugiego systemu akustycznego na zmianę. Wymaga to specjalnego uzbrojenia elektronicznego. Myślę także o korekcie oświetlenia widowni, które pamięta czasy PRL. Nie chciałbym tego zmieniać, bo budynek jest zabytkowy, ale warto zastosować lepsze szkło i oprawki żarówek. Pokombinujemy.

No i słowo o najbliższych Łódzkich Spotkaniach Baletowych zaplanowanych na jesień 2013 roku. Tytułów będzie co najmniej osiem. Wystąpi m.in. znany już w Łodzi balet z Marsylii, kultowy Teatr Tańca Piny Bausch z Wuppertalu, balet Opery La Scala. Jestem na etapie podpisywania umów i negocjacji cen. Będziemy mieć od 1 września nowego szefa baletu. To Dominik Muško, solista Teatru Wielkiego w Poznaniu. Liczę, że przyprowadzi kilka osób. Balet jest przedmiotem mojej szczególnej troski, sądzę, że jako gospodarz stanie na wysokości zadania w listopadzie przyszłego roku na kolejnych Spotkaniach.

Wojciech Nowicki
dyrektor Teatru Wielkiego w Łodzi

Foto: Małgorzata Szafrąńska, z cyklu *Ukryte w podwórkach*

Ramisch obok Sienkiewicza

Są miejsca, do których chce się chodzić, a do innych wręcz przeciwnie. Nudno w nich jakoś, są krzykliwe albo za szare i mimo najszczerzej chęci brak w nich tego czegoś – ducha. Może idzie właśnie o te chęci, a zwłaszcza te „najszczerze”, które publiczność wyczuwa? Na przykład... No, dobrze, bez nazwisk...

A u Franciszka Ramischa (i w okolicach) życie tętni, z czego się bardzo cieszę, bo to jedna z moich ulubionych okolic, ulubionych fabryk, zamknięta ulicami Piotrkowską, Roosevelta i Sienkiewicza.

Ongiś na placyku od Piotrkowskiej znajdowało się tam tzw. „chinatown”, zespół jadalni głównie pod gołym niebem, co było o tyle zabawne, że w roli „Chińczyków” występowali Wietnamczycy... Miejsce... hm, mało higieniczne i z brzydkimi gołębiami, ale czasem dało się zjeść coś słodko-kwaśnego po północy.

Chwalić się nie było czym i jeśli tak wygląda koloryt Dalekiego Wschodu, to ja dziękuję.

A teraz? „Kak w Paryżu”, albo raczej w Berlinie. Knajpka obok sklepu, sklep obok pracowni, pracownia obok klubu, restauracji, siedziby wydawnictwa, biur architektonicznych. Nie wspomnę o rampach dla tych, którzy jeżdżą na deskorolkach, jednej na dziedzińcu, drugiej w jednym z magazynów. To wszystko ponazywano, powtarzam za artykułem promocyjnym: „concept store”, „Neovintage”, „Ubierz Alles”, „Riff Raff”, „Mebloteka Yellow”, „showroom pogo”, „Ganimedes”, „Tamizo Ar-

OPINIE

Minął sezon...⁽¹⁾

TEATR ARLEKIN

Agnieszka Pinkowska-Fornal, ASYSTENTKA DS. MARKETINGU I REKLAMY:

W tym sezonie bardzo popularna była „Niedziela z Arlekinem” – akcja, którą rozpoczęliśmy rok temu. Po przedstawieniu widzowie wyruszają zwiedzać teatr: za kulisy i do garderoby, na scenę i do sali prób. W kawiarni teatralnej dzieci mają okazję stworzyć dzieło plastyczne wspólnie z panią scenograf Joanną Hrk.

W repertuarze mamy ponad 15 tytułów, zarówno dla najmłodszych, jak i dla młodzieży oraz dorosłych widzów. Są spektakle, których popularność nie słabnie, mimo iż gramy je od kilkunastu lat. Do nich należy „Czerwony Kapturek”. Duże zainteresowanie towarzyszy też dwóm ostatnim premierom: spektaklom „Niewielki niemaly król” na podstawie książki Janusza Korczaka „Król Maciuś Pierwszy” i „O żabce co nie została królowną”. Większe znaczenie ma dla nas opinia szeptana niż recenzje w mediach. Jest ich stosunkowo niewiele, a gazety nie zawsze stawiają teatr lalkowy na równi z dramatycznym.

Współpracujemy z ośrodkami i placówkami, które zajmują się dziećmi niepełnosprawnymi. Na przykład jeździmy z przedstawieniami do szpitala przy Aleksandrowskiej. Właśnie zaczyna się remont, który stworzy udogodnienia dla inwalidów. Mimo braku windy dzieci niepełnosprawne często odwiedzają nasz teatr.

TEATR PINOKIO

Małgorzata Loeffler, KIEROWNIK LITERACKI, **AGATA SIUTA**, SEKRETARZ LITERACKI:

Z roku na rok Teatr Pinokio przyciąga coraz więcej publiczności. Stajemy się teatrem rodzinnym. Największe powodzenie w tym sezonie miały „Pokolorowanki” – przedstawienie dla dzieci w wieku 1-5 lat. Jako pierwszy teatr w Łodzi wystawiamy sztukę dla tak młodych odbiorców.

Dla dzieci z zerówek i szkół podstawowych mamy projekt „Bliżej teatru”. Dzieci przychodzą na pięć spektakli w trakcie sezonu, a po

OPINIE

każdym z nich mają lekcje teatralne. Uczymy najmłodszych historii teatru i technik lalkowych, a na koniec oprowadzamy ich po budynku. Przedstawienia takie jak „Pinokio”, czy „Czarnoksiężnik Oz” przyciągają trochę starszych widzów. Sukcesem okazała się Scena Muzyczna „Drewniane ucho” – dzieci bawią się w rytm rockowych piosenek.

Oprócz tego możemy pochwalić się spektaklami dla dorosłych, Sceną Wyobraźni im. Brunona Schulza i naszym sztandarowym spektaklem „Historia występnej wyobraźni”. Współpracujemy z domami dziecka, domami pomocy społecznej i instytucjami opiekującymi się dziećmi niepełnosprawnymi. Teatr jest przystosowany do ich przyjęcia. Owocem współpracy z Fundacją Gajusz była ostatnia w tym sezonie premiera – „Oskar i pani Róża”.

TEATR MUZYCZNY

Iwona Rogozińska, KIEROWNICZKA DZIAŁU SPRZEDAŻY BILETÓW I OBSŁUGI WIDZÓW:

W sezonie 2011/2012 Teatr Muzyczny w Łodzi wrócił po remoncie do swojej siedziby. Wcześniej wystawialiśmy przedstawienia m.in. w Muzeum Miasta Łodzi i Klubie Wytwórnia. Teraz dysponujemy widownią dla 853 widzów. W porównaniu do wcześniejszych sezonów frekwencja w teatrze znacznie wzrosła.

W repertuarze nie mamy wiodącego tytułu – nasi widzowie przychodzą do teatru na przedstawienia lekkie, łatwe i przyjemne. Najmłodszy świetnie bawią się, oglądając bajkę muzyczną „Smurfowisko, czyli Gargamel złapany”. Dorośli i młodzież preferują musicale, seniorzy zaś operetki. Po remoncie teatr przygotował premierę „Wonderful Town”, która została znakomicie przyjęta przez widzów, szczególnie przez młodzież. Dlatego z myślą o tej grupie wiekowej postanowiliśmy grać ten musical w godzinach porannych.

Po remoncie teatr przystosowany jest do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zainstalowaliśmy windy poziomą i pionową umożliwiające przemieszczanie się osób na wózkach z foyer na widownię. Mamy dla nich ofertę: opiekun płaci za spektakl symboliczną złotówkę, a inwalida może kupić bilet ulgowy.

Not. Barbara Majkowska

chitects Group”, „Recto Verso”... (Widzę, że z tym Berlinem to przesadziłem. Tam przynajmniej mówią po niemiecku).

Gdy otwierano te cuda, bałem się, czy przetrwają. Czy przetrwa „Lili”, „Dom”, „Spaleni słońcem”? Wybrałem się tam jakiś czas po otwarciu i... odpukać, wszystko działa!

Dobrze jest usiąść na fabrycznym dziedzińcu przy kawiarnianym stoliku z widokiem na wieżowce, na zabudowania ulicy Roosevelta, bank, budynek szkolny, herbatnikowe w kolorze łódzkie oficyny... I dobre jest to, że dzięki inicjatywie OFF Piotrkowska w tej części miasta, jak mawiał zachwycony Włodzimierz Boruński w „Ziemi obiecanej”, jest „wielki ruch, wielki interes”.

Nie dawniej jak w maju pojawiło się nowe miejsce – przy ulicy Sienkiewicza 56. Mieści się tam siedziba Stowarzyszenia Twórców Kultury i Sztuki Kamienica 56. W oficynie, na parterze księgarnia antykwaryczna, na drugim piętrze galeria, w której obejrzałem wystawę zbiorową „Gorące kasztany” – artystów w taki czy inny sposób związanych z Łodzią. Wystawiali m.in. Agnieszka Borkowska, Teodor Durski, Marcin Kłys, Bartłomiej Jarmoliński, Paweł Kwiatkowski, Paulina Zalewska – w sumie 21 nazwisk.

Rzecz dziwna. Wystawa bardzo mi się podobała, ale trudno o niej coś powiedzieć. Może to, że prace były... czyste, wyraźne, dobrej jakości, jak z czasopisma, że tylko wstawić je do katalogu aukcyjnego, kupić i powiesić w „designerskim” wnętrzu. Przypominała komiks albo zbiór kolorowanych zdjęć, tak precyzyjny był rysunek postaci umieszczanych na obrazach, rysy ich twarzy, sylwetek.

To była wystawa estetyczna i po prostu ładna, przyjemna, jak przyjemni byli ludzie na wernisazu. Tamtego wieczoru w ogóle wszystko było idealne: miejsce – malownicze podwórze z drewnianą galeryjką komórek. Do galerii wchodziło się po krzywych, a pachnących lekko wilgotnym drewnem schodach. Klatka schodowa typowo łódzka, trochę zaniedbana i odrapana, ale – czysta. Podłogi skrzypiały. Z okien widać było zapierającą dech w piersiach sylwetę kościoła Jezuitów. Maj...

Nie byłbym jednak sobą, gdybym nie powiedział „No, pięknie, ale...”.

Nie ma żadnego „ale”. Okolice fabryki Ramischa są OK.

Maciej Cholewiński

Czechosłowackie kafelki

▼ Tomasz Cieślak

Przyznaję, że nie natrafiłem wcześniej na zbiory poetyckie Krzysztofa Grzelaka (*Porucznik Borewicz odnajduje sens*, 2001; *Żyjąc pod księżycem*, 2005). Tym bardziej ucieszył mnie zbiór *37 wierszy wybranych z erratą* (choć i ten przeczytałem z opóźnieniem), bo składa się z dwudziestu dwu utworów już drukowanych, dopełnionych piętnastoma nowymi tekstami.

Trzy części, na jakie podzielona została książka, wzajemnie się uzupełniają, motywują i przenikają. W pierwszej najistotniejsze bodaj są erotyki (dość odważne i jednocześnie subtelne), ale obok nich – wiersze stanowiące reminiscencje PRL-owskiej przeszłości (duże wrażenie robi obrazek z nielegalnej manifestacji, na który Grzelak nakłada dziecięce wspomnienie pluszowego psa Pluto – i, gdzie indziej, czechosłowackie kafelki) oraz wypowiedzi o charakterze metapoetyckim. W drugiej dominuje tematyka metafizyczna, której towarzyszy ponownie sięgnięcie wstecz. W części trzeciej wreszcie – wypełnionej nowymi wierszami – poeta splata przywołane wcześniej motywy i tematy. Główną rolę odgrywa tu pytanie o sens i cel pisania, ale niezwykle ważne są też obrazy z dzieciństwa, ze szkoły. W założeniu zatem – jak można mniemać – *37 wierszy wybranych* miało być swego rodzaju lirycznym *credo*. Jeśli dobrze odczytuję tę autorską intencję – nie do końca się udało. Bohater liryczny jednego z wierszy deklaruje: *montuję wspomnienia / z wyobraźni i prawdy / z niczego właściwie* i dopowiada w finale autoironicznie: *Adam Słodowy / byłby ze mnie dumny*. No właśnie, jest tu za dużo – poetyckiego kombinowania. Tom zapełniają w większości naprawdę udane wypowiedzi liryczne, ale jakoś całość z tego nie powstaje. Mamy wiele interesujących poetyckich obrazów i pomysłów, tyle że wzajemnie nie zestrojonych. Z jednej strony – in-

trygujące erotyki, pełne emocjonalnego napięcia, w których jednocześnie, poprzez metaforykę, dokonuje się zastanawiającego (i niezręcznego) uprzedmiotowienia ciała (szufladka? lufcik? boisko?). Obok nich są poważne próby zmierzania się z doświadczeniem *sacrum*, czemu służą na przykład wiersze o świętych, w których poeta stara się językiem sobie współczesnym i codziennym, zatem też jakoś banalnym, dotknąć tego, co niepochwytne. To z ducha Herbertowskie. Autor *Pana Cogito* jest zresztą dla Grzelaka kimś ważnym (ale czy uświadomionym nauczycielem? a może negatywnym wzorem do przekroczenia?).

Najsłabsze bodaj są (nieliczne) wiersze sięgające do realiów wczesnoszkolnych. Coś niedobrego dzieje się w nich z językiem, jakoś puchnie od gadulstwa, traci warsztatową zgrabność, którą gdzie indziej Grzelak potrafi sprawić czytelnikowi dużą frajdę. Pisz na przykład: *wtedy niemiłosiernie panował chłód*. Ale mówi się przecież: „panował niemiłosierny chłód”. I chciałoby się aż wiersz poprawić, ale po co, jakże to nowe i świeże! Więcej tu takich smaczków dla koneserów. Taką językową grą jest także errata – zasygnalizowana już w tytule zbioru, zatem nie będąca konsekwencją błędów w druku, a stanowiąca przemyślany zabieg, nakazująca równoprawnie traktować wersje wydrukowane i te zapisane na dołączonej do tomu karteczce.

37 wierszy wybranych to nie jest smaczny obiad u przyjaciół, z troską przygotowany i podany, a rodzaj restauracyjnego menu. Mimo że trudno podważać kunszt mistrza kuchni – posiłek trzeba samemu skomponować. Ale warto, smacznego!

Krzysztof Grzelak, *37 wierszy wybranych z erratą*, Wydawnictwo Kwadratura, Łódź 2010.

W Wilkowicach wesele

Renata Nolbrzak

„Pieśń ludowa jest wykładnikiem temperamentu narodu. Ponieważ my, Polacy, wyróżniamy się żywym temperamentem, to nasze pieśni ludowe pełne są żywiołowości i wewnętrznej dynamiki. Muzyczna twórczość ludowa na Ziemi Rawskiej też ma swoiste oryginalne cechy, jest odbiciem charakteru i pracy ludzi tu mieszkających” – tak pisze w swoim artykule jedna z rodowitych mieszkanki tej ziemi – Danuta Dębska, autorka książki „Pieśni rawskie”. Publikacja jest efektem dwuletniej pracy autorki – zbierania materiałów od lokalnych muzyków ludowych, ale także wieloletnich zainteresowań folklorem rawskim i chęci jego utrwalenia.

– *Pochodzę z bardzo muzycznej rodziny i sama jestem muzykiem z wykształcenia, pracę magisterską pisałam na temat folkloru rawskiego* – mówi Danuta Dębska. Śpiewnik, który opracowała, obejmuje 140 pieśni. Na 200 stronach znalazły się zapisy nutowe i teksty, analiza pieśni, słownik wyrazów gwarowych oraz leksykon śpiewaków.

„Pieśni rawskie” to bardzo ważna, ale nie jedyna publikacja Danuty Dębskiej. Niedawno ukazała się jej najnowsza książka, także z zakresu folkloru rawskiego, tym razem dotycząca obrzędów weselnych we wsi Wilkowice w latach 40. i 50. XX wieku. Pisząc ją autorka korzystała z informacji uzyskanych od najstarszych mieszkańców wsi. Przeprowadziła wywiady, nagrywała

muzykę oraz przeglądała lokalną prasę. Do badań tych zainspirowała ją Małgorzata Dudek – prezes Stowarzyszenia Oświatowo-Edukacyjno-Wychowawczego SOWA w Głuchowie.

– *Panią Danusię poznałam kilka lat temu, gdy pracowała nad śpiewnikiem zespołu Dzieciaki z Boguszyc* – mówi Małgorzata Dudek. – *Spotkałyśmy się potem w Rzeczycy na promocji jej książki i wtedy zaproponowałam zebranie materiałów dotyczących weselnych zwyczajów. Równolegle Hanna Kuberska-Skrzydło napisała projekt „W Wilkowicach wesele!”.* Tak powstało wspólne przedsięwzięcie, którego efektem był spektakl obrzędowy. Już obserwując pracę pani Danusi na próbie, utwierdziłam się w przekonaniu, że bez niej ten projekt wiele by stracił.

Scenariusz spektaklu, o którym mowa, zawarty został we wspomnianej książce „Obrzęd tradycyjnego wesela w Wilkowicach”. Znaleźć tam możemy opisy poszczególnych części wesela, a także charakterystykę etnograficzną Wilkowic – omówione zostały: strój ludowy, rękodzieło, zwyczaje i obrzędy doroczne oraz działalność ludowego zespołu Wilkowianie. Uzupełnieniem całości jest zapis nutowy i teksty pieśni oraz opis tańców wykonywanych na weselach.

– *W przedstawieniu wzięli udział członkowie dwóch zespołów muzycznych działających w Wilkowicach oraz mieszkańcy wsi, którzy uczestniczą w projekcie „Seniorzy w akcji”* – mówi Danuta

Dębska. – *Spektakl wystawiono podczas corocznej „Majówki w Wilkowicach”.*

Popularyzacja folkloru rawskiego to nie jedyna dziedzina aktywności Danuty Dębskiej. Od 30 lat pracuje jako nauczycielka muzyki i plastyki w Szkole Podstawowej nr 4 im. Kornela Makuszyńskiego w Rawie Mazowieckiej. Za swoje największe osiągnięcie uważa sukces odniesiony w konkursie wiedzy o Chopinie, zorganizowanym w 2010 r. – *Przygotowałam dwie grupy: z klas I-III i IV-VI. Brałam także udział w kon-*

kursie dla nauczycieli. Pierwsze miejsca w obydwu grupach wiekowych zajęli moi uczniowie. Ja także zwyciężyłam.

Danuta Dębska kilka lat temu została „Nauczycielem z klasą”. W ciągu roku trzeba było wykonać wiele zadań związanych z edukacją, organizacją zajęć, publikacjami. Przedsięwzięcie zakończyło się pomyślnie, a w następnym konkursie – o tytuł „Uczniowie z klasą” – zawalczyli, oczywiście z pozytywnym skutkiem, podopieczni pani Danuty.

Foto: Małgorzata Szafrąńska, z cyklu *Ukryte w podwórkach*

FOTOGALERIA

Ani się obejrzelśmy, a 23 maja minęła 170. rocznica urodzin Marii Konopnickiej, warto więc przypomnieć miejscowość, która odegrała znaczącą rolę w życiu i w twórczości tej popularnej pisarki. Chciałbym zaprosić wszystkich do Bronowa, niewielkiej wsi położonej 17 km od

nowego lokum. Nastąpiło to dopiero w 1872 r., małżonkowie z gromadką dzieci przenieśli się do oddalonego o 15 km Gusina, do niewielkiego folwarku. Pisarka po pięciu latach gospodarowania zdobyła się na odwagę, opuściła męża i zamieszkała wraz z dziećmi w Warszawie.

Bronowski dwór

Poddębic, przy drodze z Uniejowa do Łęczycy. Tu właśnie, w centrum rozległych dóbr rodzinnych, zamieszkali we wrześniu 1862 r. zaraz po ślubie Maria i Jarosław Konopniccy. Bronowski dwór przypominał wyglądem dużą chłopską chałupę. Kryty był słomianą strzechą, miał zmurzone ściany, z których odpadał tynk. Młodej mężatce początkowo to nie przeszkadzało. Z ciekawością poznawała tajniki szlacheckiego życia oraz uroki rozległego parku, łąk i stawów. Ogrom nowych gospodarskich obowiązków sprawiał, że z każdym dniem zanurzała się coraz głębiej w tym nieznanym i bardzo ciekawym świecie. Z każdym rokiem powiększała się też gromadka domowników. Maria Konopnicka była matką sześciorga dzieci, a trud ich wychowania i codziennego utrzymania spadał całkowicie na jej barki. Mąż popadał w długi, lubił karty, uczył i wesołą kompanię. Stopniowo oddalał się od żony.

Ucieczka w pisarstwo przyniosła szereg utworów, których akcja umiejscowiona została wśród bronowskich krajobrazów. W 1868 r. zadłużony majątek został wystawiony na sprzedaż. Kupił go Artur Dzierzbicki, pozwalając Konopnickim mieszkać w Bronowie do czasu znalezienia

Kiedy dziś oglądamy Bronów, mimo woli szukamy w jego pejzażu atmosfery tamtych lat, odkrywamy grabową altanę nad zarośniętym strumieniem i romantyczny staw okolony starymi drzewami. Na koniec pukamy do drzwi białego dworu. Nie jest to ten sam dom, w którym Konopnicka spędziła 10 lat, stary budynek rozebrano w 1902 r. i na jego fundamentach postawiono obecny. Po 1945 r. mieściła się w nim szkoła, a od 1994 r. zajmuje go Muzeum Oświatowe założone przez Wojewódzką Bibliotekę Pedagogiczną (filia w Sieradzu).

W muzeum zaprezentowano drogę życiową poetki, dokumenty, fotografie, książki oraz typowe dla epoki meble i sprzęty. W sali wystaw czasowych odnajdziemy wiele interesujących prac plastycznych wykonanych przez uczestników konkursów, tematycznie nawiązujących do życia i twórczości Marii Konopnickiej. W jednym z pomieszczeń zrekonstruowano wiejską klasę szkolną z lat 50., a w gablotach pokazano stare podręczniki, zeszyty, pomoce szkolne itp. Z okazji 90. rocznicy śmierci poetki, przy dworze odsłonięto skromny pomnik z jej portretem.

Ryszard Bonisławski

Nogi do nieba

Janina Perlińska-Szebesta

Rurki to jeden z hitów wiosenno-letniego sezonu. Pojawiły się w bogatym repertuarze w kolekcjach Balmaina, Balenciagi czy House of Holland. I choć w kwestii linii pozostają constans, to uszyte z futurystycznej, lakierowanej skóry czy połyskliwych, wzorzystych tkanin, nabrały nowej jakości. Bywają nonszalanckie i eleganckie zarazem, zachwycają szczególnie te łączone z gorsetem – ze szpilkami i koturnami wydłużają optycznie nogi, dodają seksapilu. Zestawione z kolorowym T-shirtem, tuniką czy marynarką sprawdzą się w wielu sytuacjach. Rozwiązań jest multum! Nie zamykajmy się w żadnej ustalonej konwencji, nie pogrążajmy w wątpliwościach. Indywidualnie aranżując całą resztę, akceptujmy małe szaleństwo – wszak wakacji to czas!

W gminie Stryków

► Monika Nowakowska

O Strykowie głośno w Polsce nie tylko z powodu wielkiego skrzyżowania autostrad. Niedawno 21-letni Jakub Pawlak, mieszkaniec położonej 5 km od Strykowa wsi Niesułeków, zdobył Grand Prix XXXIII Przeglądu Piosenki Aktorskiej we Wrocławiu oraz nagrodę publiczności. Puchary i nagrody przywiózł z VI Europejskich Dni Tańca w Malborku Zespół Taneczny AGAT, działający przy Ośrodku Kultury i Rekreacji w Strykowie. To wielka promocja dla całej gminy, z rozmysłem inwestującej w lokalne talenty, ale też w rozwój infrastruktury przemysłowej.

Kuba wart inwestycji

Wizytę w gminie Stryków, sąsiadującej z Łodzią od północnego wschodu, zaczynam od koncertu w Domu Kultury w Niesułkowie Kolonii. Ten niewielki, parterowy budynek został zbudowany ze składek społecznych, a w latach 2006-2007 zmodernizowany w ramach Pro-

gramu Rozwoju Obszarów Wiejskich dzięki unijnemu dofinansowaniu w wysokości prawie 300 tys. złotych. Mieszkańcy Niesułekowa, Niesułekowa Kolonii oraz Lipki zyskali dzięki temu salę widowiskową na 150 miejsc, kafejkę internetową i bibliotekę, turyści – punkt informacji, z którego najczęściej korzystają uczestnicy przebiegającego przez Niesułeków szlaku konnego.

Z sali prób w domu kultury korzysta m.in. wspomniany Jakub Pawlak. Ten absolwent szkoły muzycznej I stopnia w Brzezinach jest obecnie studentem I roku informatyki i zarządzania na Uniwersytecie Łódzkim, prowadzi parafialną orkiestrę dętą przy kościele mariawickim w Lipce i uprawia kilkuhektarowe gospodarstwo rolne w rodzinnym Niesułkowie. Jego wielką pasją jest poezja śpiewana. Komponuje muzykę do utworów poetyckich, najchętniej Joanny Kulmowej i Józefa Barana. To właśnie interpretacje wierszy tych autorów przyniosły Kubie zwycięstwo we Wrocławiu. Młody mieszkaniec Niesułekowa nie tylko śpiewa, ale też gra na akordeonie i trąbce.

Jakub Pawlak jest też laureatem Ogólnopolskiego Turnieju Sztuki Recytatorskiej i Poezji Śpiewanej im. Skamandrytów 2011 w Połczynie-Zdroju i Ogólnopolskiego Festiwalu Piosenki Artystycznej Wschody 2012 w Lublinie. Czy taki talent doceniają lokalne władze?

– *Ulubiona trąbka Kuby to prezent od parafii kościoła mariawickiego w Lipce. Idąc tym tropem, chcemy znaleźć sponsora na zakup profesjonalnego akordeonu, gdyż na konkursy i przeglądy w całej Polsce chłopak jeździ z instrumentem wypożyczonym ze szkoły muzycznej w Brzezinach* – mówi Jarosław Eliaszuk, kierownik Domu Kultury w Niesułkowie. – *To spory wydatek, ale Kuba jest wart poważnych inwestycji.*

Chlubą niesułekowskiej placówki jest także działający od 1987 roku Zespół Śpiewaczy „Lipkowiec”, występujący wraz z trzyosobową kapelą. Tutejsze okolice nie mają tak bogatych tradycji folklorystycznych jak powiaty łowicki czy opoczyński, dlatego 12 śpiewających w zespole pań wykonuje bardzo zróżnicowany repertuar, od tradycyjnych kolęd po piosenki żołnierskie.

Bolączką „Lipkowanek” nie są kosztowne stroje czy instrumenty, na które znajdują jakiś pieniądze, lecz brak młodzieży w zespole...

Ze składek mieszkańców

Rozwój licznych inicjatyw społeczno-kulturalnych w gminie Stryków to w znacznej mierze zasługa kościoła mariawickiego, działającego na tych terenach od początku XX wieku. Zdaniem Witolda Kosmowskiego – naczelnika Wydziału Informacji, Promocji i Pozyskiwania Środków Pozabudżetowych w Urzędzie Miasta-Gminy Stryków – trzy parafie Kościoła starokatolickiego mariawitów w Lipce, Strykowie i Dobrej, skupiają około 35% polskich wyznawców tego

parafia, położone tuż przy ruchliwej drodze krajowej nr 14. Problem dotyczy też rzymskokatolickiego kościoła św. Marcina. Jego malownicza, eklektyczna bryła jest charakterystycznym elementem panoramy Strykowa i szkoda byłoby, gdyby bezpowrotnie zniknęła. Dlatego ze składek parafian i kurii od 2009 roku prowadzony jest kompleksowy remont spękanych murów, bardzo zniszczonych zwłaszcza na zewnątrz. Obecnie wzmacniane są neobarokowe wieże, kończone prezbiterium i absyda, na remont czeka neorenesansowo-neobarokowe wnętrze.

We wrześniu bieżącego roku zostanie oddany do użytku zmodernizowany i zagospodarowany teren wokół zalewu na rzece Moszczenicy, głównej atrakcji turystycznej Strykowa.

Na realizację tego wieloetapowego zadania, trwającego od 2008 roku, udało się pozyskać 500 tysięcy złotych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 oraz 208 tysięcy z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Łodzi. Dzięki tym dofinansowa-

Kościół mariawicki w Lipce

Foto: z archiwum Urzędu Miasta-Gminy Stryków

odłamu chrześcijaństwa. Na uwagę zasługują mariawickie kościoły, niewielkie ale solidne, z czerwonej cegły, budowane niezwykle szybko i sprawnie, zazwyczaj w ciągu roku. To zasługa ofiarności miejscowych wiernych, zaangażowanych w działania społeczne, nie tylko na rzecz własnej parafii. Takim społecznym gestem było przekazanie zabytkowego domu parafialnego z Lipki do skansenu w pobliskich Nagawkach, gdzie odrestaurowany obiekt będzie służył wszystkim. Miejmy nadzieję, że z pejzażu Strykowa nie znikną inne wzniesione przez mariawitów budynki: neogotycki kościół i ceglana

niom lewy brzeg zbiornika już ma ścieżki pieszo-rowerowe, nowoczesny skatepark i plac zabaw dla dzieci. Prawy brzeg czeka na wymianę piasku na plaży, nowy taras widokowy, ścieżki, ławki, stoliki do gry w szachy, oświetlenie.

Muzeum na stacji

Chociaż część gminy Stryków leży na terenie chętnie odwiedzanego przez turystów Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich, agroturystyka jest tu raczej marginalna. Być może wpływ na to ma zbyt bliskie sąsiedztwo Łodzi? Dlatego lokalne władze inwestują przede

wszystkim w rozwój wielohektarowych parków przemysłowych, takich jak Tulipan, Daimond, Panattoni. Monumentalne hale produkcyjne i magazyny firm Raben czy Tesco witają wjeżdżających do Strykowa od strony Zgierza, pracę znalazło w nich ponad pięć tysięcy mieszkańców naszego województwa. – *Bezrobocie w Strykowie wynosi zaledwie pięć procent, co przy 3600 mieszkańcach jest prawdziwym luksusem* – cieszy się Witold Kosmowski. – *Zmieniło się oblicze podstrykowskich wsi, ich*

Foto: z archiwum Urzędu Miasta-Gminy Stryków

Fabryka Prowell w Strykowie

mieszkańcy z rolnictwa przestawiają się na pracę w przemyśle, która zapewnia większe dochody. Z kolei zajmująca 22 hektary podstrefa Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej nastawiona jest na wysoko wykwalifikowanych inżynierów i specjalistów, znających się na nowoczesnych technologiach. W tym roku udało nam się już sprzedać kolejne 20 hektarów na nowe inwestycje, nasz „najświeższy” klient to Sandoz, jeden z największych producentów leków na świecie.

Za nowymi miejscami pracy powinny iść dobre połączenia komunikacyjne. Dlatego przebudowywana jest droga 708 łącząca Stryków z Niesułkowem, w 2011 roku przywrócono połączenie kolejowe z Łodzią i Łowiczem, w planach jest stworzenie bezpośredniego połączenia PKS ze Zgierzem. Niebawem rozpocznie się remont zdewastowanych stacji PKP w Swędowie i Strykowie, nowy przystanek zyskają Bratoszewice – prace te realizowane będą w ramach budowy Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej prowadzonej przez Urząd Marszałkowski w Łodzi. – *W wyremontowanym budynku stacji, w którym zagospodarujemy część pomieszczeń, planu-*

jemy otworzyć regionalne muzeum, którego Stryków nigdy nie miał. Podczas prac archeologicznych prowadzonych przed budową autostrad, znaleziono wiele cennych eksponatów, świad-

czących o naszej interesującej przeszłości. Warto je udostępnić, także pasażerom oczekującym na pociąg, być może będzie to dla nich zachęta do odwiedzenia naszego miasta i okolicy – liczy Tamara Barańska, inspektor Urzędu Miasta-Gminy Stryków.

Prężnie rozwijająca się gmina Stryków oferuje przyjezdnym wiele atrakcji: pole golfowe w Woli Błędowej, Klub Jeździecki Jantar w Swędowie, ośrodek konferencyjny w Dobieszkowie, motocross przy Hotelu 500, cenne barokowe kościoły drewniane w Niesułkowie i Koźlu. Powoli staje się też sypialnią dla łodzian, chętnie kupujących tu działki budowlane i stawiających domy. Dlatego lokalne władze apelują do Urzędu Marszałkowskiego, aby na autostradzie zostawić nazwę „zjazd w Strykowie” zamiast oficjalnie funkcjonującego obecnie „zjazdu Łódź-Północ”. Dla promocji miasta i gminy ma to kolosalne znaczenie, zwłaszcza w kontekście budowanego obecnie w południowo-wschodniej części Strykowa wielkiego skrzyżowania autostrad A1 i A2, które zostanie otwarte jeszcze w tym roku.

• N A G R O D Y • N A G R O D Y • N A G R O D Y •

□ Łódzcy recenzenci przyznali Złote Maski za sezon 2011/2012. Za najlepsze przedstawienie uznano „**Posprzątane**” w reż. Mariusza Grzegorzka (Teatr im. Jaracza). **Mariusz Grzegorzek** dostał też laur za reżyserię tego przedstawienia – podobnie jak **Zbigniew Brzoza** za spektakl „Z Różewicza dyplom” (Teatr Studyjny). Złota Maską za rolę męską przypadła **Michałowi Staszczakowi** (Buckingham w spektaklu „Król Ryszard III” w reż. Grzegorza Wiśniewskiego – Teatr im. Jaracza), a za rolę żeńską – **Gabrieli Muskale** (Virginia w spektaklu „Posprzątane”). Za najlepsze kierownictwo muzyczne nagrodzono **Tadeusza Kozłowskiego** („Madama Butterfly” – Teatr Wielki), za kostiumy – **Marię Balcerek** (Wielka Gala Operowa oraz spektakle „Hiszpańskie fascynacje” i „Madama Butterfly” – Teatr Wielki), za scenografię – **Grzegorza Wiśniewskiego** („Król Ryszard III”), za najlepszy debiut – **Piotra Trojana** (rola Ifigenii w spektaklu „Ifigenia” w reż. Tomasza Bazana – Teatr Nowy). Najlepszym przedstawieniem w teatrach lalkowych był „**Niewielki niemały król**” w reż. Bogdana Nauki (Teatr Arlekin). Maskę wręczono też **Stowarzyszeniu Teatralnemu Chorea** za Oratorium Dance Project. Nadzwyczajne Złote Maski przypadły **Tomaszowi Bazanowi** i **Szczepanowi Orłowskiemu** (współdziałanie reżysera i drama-

turga w spektaklu „Ifigenia”) oraz **Teatrowi Wielkiemu** (Koncert na Wielki Tydzień i Koncert Muzyki Wojciecha Kilara).

□ Przyznane pierwszy raz Odznaki Honorowe za Zasługi dla Województwa Łódzkiego otrzymali m.in.: **Zbigniew Ołubek** (długoletni dyrektor ŁDK) i **Krzysztof Cwynar** (piosenkarz, kompozytor).

□ Tom **Macieja Roberta** pt. „Collegium Anatomicum” (którego recenzję opublikowaliśmy w „Kalejdoskopie”) został uznany za najlepszą książkę poetycką lat 2010-2012 w XI Konkursie Polskiego Towarzystwa Wydawców Książek.

□ Srebrny Medal „Gloria Artis” otrzymał **Wojciech Grochowalski** – wydawca, prezes zarządu Międzynarodowej Fundacji Muzycznej im. Artura Rubinsteina w Łodzi.

□ **Ewa Pilawska**, dyrektor Teatru Powszechnego, została uhonorowana przez Polski Związek Niewidomych medalem *Przyjaciół Niewidomych* – za projekt Teatru Czytanego.

□ Podczas festiwalu w Opolu SuperJedynkę w kategorii SuperZespół odebrała grupa **Blue Café**.

• KSIĄŻKI NADEŚLANE • KSIĄŻKI NADEŚLANE • KSIĄŻKI NADEŚLANE •

Agnieszka Holland: „Magia i pieniądze”. Rozmowy przeprowadziła Maria Kornatowska. Wydawnictwo Znak, Kraków 2012.

□ *W rozmowie-rzecz ze zmarłą rok temu łódzką eseistką i felietonistką, Marią Kornatowską, reżyserka opowiada o spotkaniach, które ukształtowały jej osobowość i o okolicznościach powstania wielu jej filmów, odstania także tajniki swojego warsztatu. Obecne, drugie wydanie, zostało uzupełnione o pięć wywiadów prasowych Agnieszki Holland z lat 2006-2011.*

Leopold Tyrmand: „Opowiadania wszystkie”. Wydawnictwo MG, 2012.

□ *Kolejna książka Tyrmanda z przygotowywanej przez MG pełnej edycji twórczości tego pisarza. Na tom składa się 14 opowiadań, pierwszy raz zebranych w całość. Poruszając rozmaite wątki, autor w gruncie rzeczy opisuje swoje pełne zwroty życia. Dla tropicieli autobiograficznych wątków – pole do popisu!*

„Wyfrunęli. Nowa emigracja o sobie”. Oficyna Wydawnicza „Stopka”, Łomża 2011.

□ *Plon konkursu pamiętnikarskiego, ogłoszonego wśród tych, którzy wyjechali z kraju po wejściu Polski do Unii Europejskiej. W nadesłanych pracach autorzy w różnym wieku, pochodzący z różnych ośrodków i wykonujący różne zawody dzielili się emigracyjnym doświadczeniem. Jak pisze w postłowie kierujący pracami jury prof. Bronisław Gołębiowski, prace konkursowe ukazują nową jakość polskiej emigracji zarobkowej; ludzie szukający w XXI w. pracy poza krajem czują się Europejczykami, którzy wyjechali nie tylko z powodów ekonomicznych, ale także w poszukiwaniu nowych doświadczeń. W konkursie zwyciężyła Justyna Zbroja – łodzianka, mieszkająca wraz z mężem lekarzem i dwójką dzieci w Danii (była sekretarz redakcji „Kalejdoskopu”).*

FILHARMONIA ŁÓDZKA im. A. Rubinsteina

ul. Narutowicza 20/22, tel. 42 664 79 10
Kasa czynna: pn.-pt. 10-18,
piątek z koncertem od g. 12 do przerwy,
niedziela dwie godz. przed koncertem
tel. 42 664 79 79

- **WĘDROWNY FESTIWAL FILHARMONII
ŁÓDZKIEJ „KOLORY POLSKI”**
30 VI - 2 IX
szczegółowy program str. 23

PICCOLO

ul. Tuwima 34
tel. 42 630 05 94, 603 690 866
Kasa czynna: godzinę przed spektaklem
www.teatrpiccolo.pl

Spektakle grane w Porcie Łódź
(ul. Pabianicka 245):

- **PIRACI KAPITANA HAKA**
8 VII, 12 VIII g. 16
- **URODZINY BABY JAGI**

15 VII, 5 VIII g. 16

- **CALINECZKA**
22 VII, 19 VIII g. 16
- **WIELKA DRAKA W PROSIACZKOWIE,
CZYLI NIEBEZPIECZNE ZABAWY**
29 VII, 26 VIII g. 16

Inne wydarzenia:

- **Warsztaty taneczne i plastyczne
dla dzieci i młodzieży oraz „scena
młodych talentów”**
1 VII - 31 VIII w każdą sobotę i niedzielę
w Porcie Łódź

POWSZECHNY

ul. Legionów 21, tel. 42 633 25 39
Kasa czynna: wt.-pt. 9-19, sob. i n. 13-19
BOW: tel. 42 633 50 36

- **Ray Cooney**
MAYDAY 2
reż. M. Sławiński
1 VII g. 19
30, 31 VIII g. 19
- **Paul Pörtner**
SZALONE NOŻYCKI

reż. M. Sławiński
spektakl trwa 120 min.
5, 6, 7, 8 VII g. 19

MAŁY W MANUFakturZE

ul. Drewnowska 58, tel. 42 633 24 24
Dyrektor teatru: M. Piławski
więcej informacji na stronie:
www.teatr-maly.pl

- **Jan Jakub Należyty**
TRZY RAZY ŁÓŻKO
reż. M. Piławski
spektakl trwa 65 min.
6, 7, 8 VII g. 19.15
- **Ron Clark & Sam Bobrick**
MORDERSTWO W HOTELU
reż. M. Piławski
spektakl trwa 120 min.
27, 28, 29 VII g. 19.15
- **Marcin Szczygielski**
WYDMUSZKA
reż. M. Piławski
spektakl trwa 95 min.
10 VIII g. 19.15

AGENCJA TURYSTYCZNA WILEJKA

Łódź, ul. Piotrkowska 20, tel. 42 630 68 00, 42 630 60 70

e-mail: wilejka@wilejka.pl
<http://www.wilejka.pl>

WYCIECZKI NA KRESY

- **NIE TYLKO WE LWOWIE 19-22 lipca, 23-26 sierpnia, 27-30 września**
  - **SZLAKIEM MICKIEWICZA 25-29 lipca i 15-19 sierpnia**
  - **ZAKARPACIE – MOZAIKA KULTUR (Ukraina) 19-25 sierpnia**
  - **LITEWSKIM TRAKTEM (Białoruś-Litwa) 11-16 sierpnia**
    - **SZLAKAMI POLESIA (Białoruś) 21-25 sierpnia**
  - **KRZEMIENIEC – TAM, GDZIE IKWA PŁYNIE (Ukraina) 2-5 sierpnia**
  - **DNIESTR, TWIERDZE, WINNICE, PIWNICE (Mołdawia) 18-25 sierpnia**

WYCIECZKA DO PETERSBURGA 13-19 sierpnia
W KRYMSKIM RAJU – wycieczka objazdowa na Krym 4-19 września

WYPRAWY

Przygoda nad Bajkałem czerwiec/lipiec 2012
Gruzja i Armenia 16-26 września

WIZY do Rosji i na Białoruś
TANIE LINIE AUTOKAROWE do Wilna, Druskiennik, Rygi, Petersburga

ARCHEOLOGICZNE I ETNOGRAFICZNE

pl. Wolności 14, tel. 42 632 84 40

Czynne: wt. 10-17, śr., pt., sob., n. 9-16, czw. 11-18

Bilety: 8 zł i 5 zł

(we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Pieniądz na ziemiach polskich” - wystawa numizmatyczna
- „Przeszłość wydobytą z ziemi” - wystawa archeologiczna
- „Szare jak ziemia, barwne jak pamięć” - wystawa etnograficzna

Wystawa czasowa:

- „Wyróżnieni strojem. Huculsczyzna - tradycja i współczesność”

Inne wydarzenia:

- „Spotkania z regionem. Odkrywamy Huculsczyznę” - zajęcia interaktywne dla uczestników indywidualnych (7 VII g. 11 - wejście z biletem, inf.: 42 632 84 40 w. 29)

BAJKI SE-MA-FOR

ul. Targowa 1/3 bud. 24

(wejście od ul. Tuwima 54)

tel. 42 681 54 74, 502 496 350

www.se-ma-for.com

Czynne: pn. 10-16 (dla grup zorganizowanych), wt.- pt. 10-16, czw. 12-18, sob. i n. 10-16

Bilety: 10 zł i 7 zł; warsztaty plastyczne 10 zł

Stale ekspozycje:

- oryginalne lalki Misia Uszatka • scenografie z realizowanych produkcji • sprzęt filmowy
- nagrody • m.in. statuetki Oscara

Inne wydarzenia:

- warsztaty plastyczne, filmowe, muzyczne i teatralne (informacje i zapisy: tel. 42 682 26 01 lub 502 496 350)
- konkursy • kino - prezentacje najnowszych filmów animowanych dla dzieci
- kino dla dorosłych

FABRYKI

ul. Drewnowska 58 (Manufaktura)

tel. 42 664 92 93

www.muzeumfabryki.pl

Czynne: wt.-pt. 9-19, sob. i n. 11-19,

Bilety: 4 zł i 3 zł, rodzinny 10 zł

Wystawy stałe:

- „Historia zakładów produkcji tkanin bawełnianych Izraela Poznańskiego”
- „Zabytkowe krosna z fabryki Izraela Poznańskiego”
- „Ludzie i ich fabryka. Codzienna praca i życie pracowników powojennych zakładów Poltex” • stoisko z pamiątkami i książkami

Wystawy czasowe:

- „Pikarze z Ogrodowej” - dzieje sekcji

piłkarskich działających przy dawnej fabryce Poznańskiego (do 1 VII)

Inne wydarzenia:

- Zajęcia dla grup półkolonijnych (1 VII - 31 VIII)
- „Teraz po polsku” - zajęcia taneczne (zapisy: 42 664 92 93)
- „Eko-wakacje” - warsztaty artystyczne i ozdobny w architekturze (zapisy: 553 092 086)
- „Skarb rodziny Poznańskich” - gra terenowa (zapisy: 42 664 92 93)

GEOLOGICZNE

ul. Kopcińskiego 31, tel. 42 635 45 93

Czynne: pn.-pt. 9-16

Bilety: 5 zł i 3 zł (w czwartki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Świat minerałów” • „Kamień budowlany i ozdobny w architekturze”
- „Kryształy w przyrodzie i technice”
- „Przyroda Łodzi i regionu łódzkiego”

HISTORII FARMACJI

pl. Wolności 2, tel. 42 632 17 15

Czynne: pn.-pt. 9-16

w pozostałe dni po uzgodnieniu tel.

Bilety: 6 zł i 3 zł

grupowy (pow. 10 osób) - 20 zł

Wystawa stała:

- Odtworzone wnętrze apteki z przełomu XIX i XX wieku

Wystawy czasowe:

- „100-lecie I Zjazdu Aptekarzy Królestwa Polskiego w Łodzi 1912-2012” (do 31 VIII)
- „Kobiety farmacji z przełomu XIX i XX wieku” (do 31 VIII)

HISTORII MEDYCYNY

Uniwersytetu Medycznego

ul. Żeligowskiego 7/9, tel. 42 639 32 70

Czynne: pn., śr., pt. 9-13, wt., czw. 12-16 (wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Historia wojskowej służby zdrowia”
- „Marian Garlicki. Pierwszy rektor WAM”

KINEMATOGRAFII

pl. Zwycięstwa 1, tel. 42 674 09 57

Czynne: wt. 10-17, śr., pt. 9-16,

czw. 11-19, sob., n. 11-18

Bilety: 8 zł i 5 zł

(we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Cud ożywionej fotografii. Zabytki techniki filmowej”
- „Rówieśnik kinematografu. Magia seansów w fotoplastikonie”
- „Scheiblerowie. Dzieje rodu”

Wystawy czasowe:

- „Jerzy Hoffman. Kino z historią w tle” - wystawa monograficzna (do 31 VIII)

• „Obrazy prof. Jerzego Mierzejewskiego”

- wystawa retrospektywna (do 31 VII)

• „Satyra poza krawędzią” - 8. Ogólnopolski Konkurs Plastyczny (do 15 VII)

• „Tadeusz Łomnicki - legenda, radość, pasja” (18 VII - 3 VIII)

• „Plakaty z minionej epoki” (1-31 VIII)

• „Janusz Korczak. Między rzeczywistością a filmowym obrazem” (6 VIII - 20 IX)

• „Jak kochać dziecko. Janusz Korczak i jego myśl pedagogiczna w książce obrazkowej dla dzieci i dorosłych” (6 VIII - 15 X)

KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ MPK-ŁÓDŹ

ul. Wierzbowa 51, tel. 42 672 12 07

Czynne: pn.-czw. 10-18,

sob. 12 i 26 V g. 10-14

Bilety: 2,40 zł i 1,20 zł

Wystawa stała:

- Zabytkowe wagony tramwajowe, tablice pamiątkowe, rozkłady jazdy, katalog biletów okresowych, akcesoria konduktorskie i inne

Wystawa czasowa:

- Wystawa modeli tramwajów miejskich i podmiejskich autorstwa Wiktora Jarzyny (do 31 VIII)
- Bartosz Stępień - Fotografie tramwajów w Lizbonie (od 10 VIII)

MIASTA ŁÓDZI

ul. Ogrodowa 15, tel. 42 654 03 23

tel. 42 254 90 15

Czynne: pn. 10-14, wt., czw. 10-16, śr. 14-18, sob. i n. 11-18

Bilety: 9 zł i 5 zł; (w niedziele wstęp wolny)

Bilety łączne (do muzeum i galerii): 15 zł i 8 zł

Wystawy stałe:

- „Z dziejów Łodzi (historia, kultura, codzienność)”
- „Triada łódzka - trzy wielkie społeczności: Polacy, Niemcy, Żydzi”

Panteon Wielkich Łódzian:

- Jan Karski • Władysław Reymont
- Julian Tuwim • Artur Rubinstein
- Jerzy Kosiński • Karl Dedecius
- Marek Edelman i Alina Margolis
- Aleksander Tansman

(gabinet czasowo nieczynny)

Galeria Mistrzów Polskich:

Bilety: 10 zł i 5 zł

- Dzieła z kolekcji Krzysztofa Musiała
- „Bolesław Biegas (1877-1954) - mistrz autokreacji” - wystawa malarstwa i rzeźby w *Aneksie Jednego Mistrza*

Wystawy czasowe:

- „Między Capri a Lwowem - malarskie podróże Feliksa Michała Wygrzywalskiego (1875-1944)” (29 VI - 16 IX)

- „Idole sportu w karykaturze. Zapomniana sztuka Edwarda Alaszewskiego” (10 VII - 30 VIII)
- „Eugeniusz Gerlach. Inspiracje olimpijskie w malarstwie” (10 VII - 30 VIII)
- „Być najlepszym w zawodzie. O łódzkich przodownikach pracy” (10 VII - 31 VIII)

Oddział Kultur i Tradycji Wyznaniowych pl. Wolności 2, II piętro, tel. 42 250 51 31

Czynne: wt. śr. pt. 10-16, czw. 11-19, n. 10-14
Bilety: 4 zł i 2 zł
(w czwartek wstęp wolny dla indywidualnych zwiedzających)

Wystawy stała:

- „Łódź katolicka”
- „Łódź wielu wyznań i kultur” - wystawa fotografii *

MUZEUM KANAŁU „DĘTKA”

pl. Wolności 2, tel. 42 250 90 11

Czynne: czw.-pt. 11-19, sob.-n. 12-20, pn.-śr. nieczynne

Bilety: 5 i 3 zł do kupienia w kamienicy przy pl. Wolności 2

MUZEUM SPORTU I TURYSTYKI

ul. ks. Skorupki 21

tel. 42 636 83 58

Czynny: pn., śr., pt. 9-15, czw. 11-19

Bilety: 4 zł i 2 zł

Wystawa stała:

- „Z dziejów łódzkiego sportu i turystyki”

Wystawy czasowe:

- „Łodzianie w piłkarskiej kadrze Polski” (do 31 XII)
- „80 lat Polskiego Związku Tenisa Stołowego” (do 31 X)

OSWIATY ZIEMI ŁÓDZKIEJ

ul. Wólczńska 202

Wydział Zbiorów Specjalnych PBW

tel. 42 678 55 46

Czynne: pn.-pt. 10-14

Wystawa stała:

- „Oświata łódzka końca XIX i początków XX w.”

Wystawa czasowa:

- „Dawne cenzurki szkolne” (do 31 X)

PAPIERU I DRUKU PŁ

ul. Wólczńska 223, tel. 42 631 28 58

Czynne: wt.-pt. 9-16

Prowadzi: R. Uljański

Wystawy stałe:

- „Historia druku”
- „Historia papieru”

Dom Papiernika (na terenie skansenu przy Centralnym Muzeum Włókiennictwa)
czynny: sob., n. 11-16

Wystawy stałe:

- „Przekorna Trupa Stasia Straszyno”
- „Drukarnie łódzkie do roku 1918.

Zarys dziejów”

Wystawy czasowe:

- XII Pokonkursowa Wystawa im. Stanisława Ostrowskiego pt. „Techniki plastyczne na papierze” (do 14 VII - willa ze Scaleniowej)
- „Akwarelki” Lucyny Rędzikowskiej (do 2 VII)
- Wycinanki Janusza Markiewicza (do 8 VII)
- Wycinanki Ireny Kos-Fiedorowicz (12-30 VII)
- „Maski” - akwarele Very Nielsen (2-30 VIII)

PRZYRODNICZE UL

Park Sienkiewicza, tel. 42 665 54 90

Czynne: wt.-pt. 10-17, sob.-n. 10-13.30

Bilety: 5 zł i 3 zł

(w czwartki wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Sieć życia - zróżnicowanie form w królestwie zwierząt”

Wystawa czasowa:

- „Antarktyda - wyprawy naukowe Uniwersytetu Łódzkiego” *

MUZEUM SZTUKI

ms

GMACH GŁÓWNY

ul. Więckowskiego 36

tel. 42 633 97 90

nieczynne do końca 2013 r.

ms²

ul. Ogrodowa 19

Czynne: wt. 10-18, śr.-n. 12-20

Kawiarnia: pn. 11-19, wt.-n. 11-21

Księgarnia: pn. 11-19, wt.-n. 11-20

Bilety: 8 zł i 5 zł (wystawy: stała i czasowa)

4 zł i 3 zł (wystawy czasowe)

(w czwartki wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Kolekcja sztuki XX i XXI wieku”

Wystawa czasowa:

- „Dźwięki elektrycznego ciała. Eksperymenty w sztuce i muzyce w Europie Wschodniej 1957-1984” (do 19 VIII)

Pałac Herbsta

ul. Przędzalniana 72, tel. 42 674 96 98

Galeria Sztuki Dawnej:

Prezentacja dzieł z kolekcji sztuki polskiej i europejskiej.

Czynna: wt.-n. 12-19

Bilety: 8 i 5 zł

TRADYCJI NIEPODLEGŁOŚCIOWYCH

ul. Gdańska 13, tel. 42 632 71 12

Czynne: pn., wt., śr. 9-17, czw. 11-18,

sob. n. 9.30-16 - *wstęp wolny*,

dla grup zorganizowanych - 30 zł

(z przewodnikiem)

Wystawy stałe:

- „Więzienie przy Długiej (Gdańskiej) w Łodzi 1885-1953” • „Drogi do Niepodległej 1791-1921”

Wystawy czasowe:

- „Pejzaż łódzki. Malarstwo, grafika, rysunek” (do 31 IX)
- „Nadzieje i rozczarowania - Napoleon, a sprawa polska” (do 31 X)

ODDZIAŁ MARTYROLOGII RADOGOSZCZ

ul. Zgierska 147, tel. 42 655 36 66

Czynne: wt., śr., pt. 9-17, czw. 9-18,

sob. 10-16, n. 11-17

wstęp wolny,

dla grup zorganizowanych

(z przewodnikiem) - 30 zł

Wystawy stałe:

- „Radogoszcz 1939-1945” • „Łódź i Ziemia Łódzka w latach wojny i okupacji 1939-1945”

Wystawy czasowe:

- „Pomocnicza Służba Kobiet w Polskich Siłach Zbrojnych na Zachodzie 1941-1945” (do 31 VIII)

ODDZIAŁ STACJA RADEGAST

al. Pamięci Ofiar Litzmannstadt Ghetto 12

tel. 42 291 36 27

Czynne: pn. wt. 9-17, śr., czw. 10-18,

sob., n. 10-16

wstęp wolny

Wystawy stałe:

- Listy transportowe • Kufer rodziny Schwarzów - austriackich Żydów
- „I skrzypce przestały grać...” - wystawa dla upamiętnienia Romów, którzy zginęli w obozie w Łodzi i w Chelmie nad Nerem - w budynku dawnej kuźni przy ul. Wojska Polskiego 84

po wcześniejszym telefonicznym umówieniu

Wystawa czasowa:

- „Żydzi zachodnioeuropejscy.

W 70. rocznicę deportacji”

Inne wydarzenia:

- Obchody rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto (29 VIII)

WŁÓKIENICTWA

ul. Piotrkowska 282, tel. 42 683 26 84

Czynne: wt., śr., pt. 9-17, czw. 11-19, sob., n. 11-16

Bilety: 10 zł i 6 zł

Wystawy stałe:

- Narzędzia i maszyny włókiennicze
- „Dawne zakłady Ludwika Geyera 1828-2002” • Rekonstrukcja tkalni z przełomu XIX/XX w. • „Z modą przez XX wiek” • „Tylko tkanina?” - współczesna tkanina artystyczna (do 11 XI) • „Młodość sztuki naszego czasu - tkanina malowana i drukowana lat 50. i 60. XX w.” (do 13 II 2013)

Wystawy czasowe:

- „Harnam od podszewki. Kostiumy ludowe Zespołu Pieśni i Tańca *Harnam*” (do 26 VIII)
- „Markowicz 2012” (do 26 VIII)
- „W kuchni Goldbergowej” (do 31 XII)
- „Tkanina i obrazy Ireny i Piotra Grabowskich (do 16 IX)
- „Pasiak - polski styl wzornictwa ludowego” (do 4 XI)
- „Z nici Ariadny” - 4. edycja Ogólnopolskiej Wystawy Rękodziela Artystycznego (do 2 IX)

Inne wydarzenia:

- Geyer Music Factory 2012 - „My faceci” - koncerty na dziedzińcu Białej Fabryki (każdy piątek 13 VII - 31 VIII)

SKANSEN ŁÓDZKIEJ ARCHITEKTURY DREWNIANEJ:

Czynny: w dniach i godz. pracy muzeum

- Zwiedzanie (bez przewodnika) bezpłatne
- rekonstrukcja wnętrz mieszkań robotniczych z lat 20. i 30. XX w. oraz Izba warsztatowa w Domu Tkacza

• WOJEWÓDZTWO •

BEŁCHATÓW

MUZEUM REGIONALNE

ul. Rodziny Hellwígów 11

tel. 44 633 11 33

Czynne: wt.-pt. 10-17, n. 11-18

Bilety: 3 zł i 1,50 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Wnętrza dworskie z przeł. XIX i XX w.”
- „Historia miasta i regionu” • Salon Tradycji Niepodległościowych • „Z dziejów Bełchatowa - trzy religie”

Wystawy czasowe:

- „Stypendyści miasta Bełchatowa” (5 VII - 5 VIII)

Inne wydarzenia:

- VII Festiwal Młode(j) Sztuki

- koncert: Celina Kotz - skrzypce, Łukasz Jakimów - klawier, Katarzyna

Kaczorowska - fortepian (6 VII)

- koncert Organ Spot (6 VII)

- koncert Sikala-Lemańczyk-Hornby Trio (7 VII)

- koncert Motion Trio (8 VII)

• Powiatowy Przegląd Twórczości Artystycznej (6-8 VII)

- „Wakacje w muzeum” - warsztaty graficzne, „Spacerkiem po Bełchatowie”, „Letnia podróż historyczna szlakiem umocnień wojskowych okolic Bełchatowa”, „Życie w dawnym dworze: wakacje”, „Muzealni detektywi” - gra terenowa, „Mały fizyk” (9-27 VII, 16 VII - 3 VIII, 23 VII - 10 VIII, 30 VII - 24 VIII)

BRZEZINY

MUZEUM REGIONALNE

ul. Piłsudskiego 49

tel. 46 874 33 82

Czynne: pn.-pt. 9-16

Bilety: 5 zł (indywidualne) i 4 zł (grupowe)

(we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Dawne Brzeziny” • „Sławni ludzie związani z Brzezynami” • „Warsztat krawiectwa nakładczego z przełomu XIX/XX w.”
- „Maszyny i urządzenia krawieckie”

GŁOWNO

MUZEUM REGIONALNE

ul. Łowicka 74, tel. 42 719 16 75

Czynne: pn., wt., śr., pt. 8-14,

czw. 13-19

Bilety: 2 zł i 1 zł

Wystawy stałe:

- „Historia Głowna. Izba Ludowa”
- „Głowno w latach międzywojennych”

KROŚNIEWICE

MUZEUM IM. JERZEGO

DUNIN-BORKOWSKIEGO

pl. Wolności 1, tel. 24 252 33 47

Czynne: wt.-pt. 9-16, sob. i nd. 9-17,

w dni poświęcone nieczynne

Bilety: 5 zł i 3 zł

Wystawy stałe:

- Pokój kolekcjonera • Sala gen. Władysława Sikorskiego • Sala portretowa • Salonik Biedermeyerowski • Dawna stajnia i wozownia
- „Współcześni kolekcjonerzy polscy”

KUTNO

MUZEUM REGIONALNE

pl. Piłsudskiego 20

tel. 24 254 79 64

Czynne: pn.-n. 10-16, w soboty nieczynne

Bilety: 5 zł i 2,5 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Rzeźba po kutnowsku” • „Kutno w czasie i w przestrzeni” • „Bitwa nad Bzurą”

Wystawy czasowe:

- „150 lat kolei w Kutnie” (do 5 VII)
- „Sztuka preparacji (od 15 VII)

MUZEUM BITWY NAD BZURĄ

Park Wiosny Ludów

tel. 24 253 31 41

Czynne: wt.-n. 10-16

Bilety: 5 zł i 2,5 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Bitwa nad Bzurą”

LIPCE REYMONTOWSKIE

MUZEUM IM. W. S. REYMONTA

ul. Wiatraczna 10, tel. 46 831 61 12

Czynne: wt.-pt. 9-16, sob. 10-16, n. 11-17

Bilety: 3 zł i 2 zł

(w soboty wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Tradycje lipieckie” • „Wnętrza manufaktury włókienniczej” • „Z dziejów manufaktury rodziny Winklów w Lipcach 1889-1974” • „Chłopot W.S. Reymonta w rzeźbie Ewy Soski”

ŁĘCZYCA

MUZEUM W ŁĘCZYZY

ul. Zamkowa 1, tel. 24 721 24 49

Czynne: śr.-pt. 10-16, sob., n. i święta 10-15'

w dni poświęcone nieczynne

Bilety: 7 zł i 3,5 zł

(w czwartki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Pradzieje regionu łęczyckiego”
- „Zamek królewski w Łęczycy XIV-XX w.”
- „Wyposażenie dworów podłęczycyckich XVII-XX w.” • „Rzemiosło i sztuka ludowa regionu łęczyckiego” • „Diabeł Boruta w ludowych rzeźbach i legendach”

Wystawy czasowe:

- „Ładna Twa uroda” czyli sposoby podkreślenia urody kobiecej na wsi w regionie łęczyckim i sieradzkiem w I poł. XX w. (1 VII - 12 VIII)

Inne wydarzenia:

- XIV Międzynarodowy Turniej Rycerski na Zamku w Łęczycy (18-19 VIII g. 11-18)

ŁOWICZ

MUZEUM W ŁOWICZU

Stary Rynek 5/7, tel. 46 837 39 28

Czynne: wt.-n. 10-16

Bilety: 9 zł i 5 zł

Skansen przy muzeum: czynny jak muzeum

- Warsztaty Sztuki Ludowej

(1, 7-8, 15-15, 21-22, 28-29 VII, 4-5, 11-12, 18-19, 25-26 VIII)

Bilety: 5 zł i 3 zł; 2 zł spacerowy

Skansen w Maurzycach: czynny codziennie w g. 9-16

Bilety: 8 zł i 5 zł, 3 zł spacerowy

- Warsztaty przygotowania i wypieku pieczywa w tradycji regionu łowickiego (7, 21 VII, 18 VIII)

- Spotkania z tradycją - występy Dziecięcego Zespołu Ludowego „Krzewina” z Bobrownik (21 VII g. 16)

- występy Dziecięcego Zespołu Ludowego „Kocierzewiaci” z Kocierzewa Południowego (18 VIII g. 16)

Wystawy stałe:

- „Sztuka baroku w Polsce” • „Etnografia Księstwa Łowickiego”

▀ NIEBORÓW

MUZEUM W NIEBOROWIE I ARKADII

Pałac Radziwiłłów, Manufaktura majoliki artystycznej, Park w Arkadii-Nieborowie
tel. 46 838 56 35

Czynne: pn.-n. 10-18 (do 30 VI)

park od g.10 do zmierzchu przez cały rok

Bilety: 18 zł i 7 zł pałac i park w Nieborowie (sam park 7 zł i 5 zł), Arkadia: 7 zł i 5 zł

▀ OPOCZNO

MUZEUM REGIONALNE

pl. Zamkowy 1, tel. 44 755 23 19

Czynne: pn., śr.-pt. 7.30-15, wt. 7.30-16, sob. 10-16

Bilety: 3 zł i 2 zł

Wystawy stałe:

- „Początki Opoczna” • „Opoczyńska rzeźba ludowa” • „Rekonstrukcja wnętrza chaty opoczyńskiej” • „Opoczyński strój ludowy” • „I i II wojna światowa na ziemi opoczyńskiej”

▀ OPORÓW

MUZEUM W OPOROWIE

tel. 24 285 91 22

Czynne: pn.-pt. 10-16, sob. i n. 10-17

Bilety: 8 zł i 5 zł

Wystawa stała:

- „Wnętrze dworskie”

▀ OŻARÓW

MUZEUM WNĘTRZ DWORSKICH

Oddział Muzeum Ziemi Wieluńskiej

Mokrsko, tel. 43 841 17 24

Czynne: wt.-pt. 9-15.30,

sob.-n. 12-15.30, w dni poświęczone nieczynne

Bilety: 3,50 zł i 2,50 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Wnętrze dworskie XVIII-XIX wieku”

Inne wydarzenia:

- „Listy pisane muzyką” - spektakl słowno-muzyczny w ramach festiwalu „Kolory Polski” (30 VI)

▀ PABIANICE

MUZEUM MIASTA PABIANIC

Stary Rynek 1/2

tel. 42 215 39 82

Czynne:

wt., czw. 10-15, śr., pt. 10-18,

sob. 10-14, pierwsza niedz. m-ca 10-14

Bilety: 3 zł i 1,5 zł, 6 zł - rodzinny

(w piątek wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Kowalstwo - ginący zawód” • „Henryk Debich - dyrygent, kompozytor, muzyk, pabianiczanie” • „Symbol miasta. Oblicza dworu” • Alkierz Jana Szulca
- „Św. Maksymilian Maria Kolbe, franciszkanin, założyciel Rycerstwa Niepokalanej i Niepokalanowa, patron Pabianic”
- „Podzwoienia z Pabianic. Miasto na starej pocztówce” • „W chłopskiej zagrodzie. Kultura materialna w tradycyjnej społeczności wiejskiej okolic Pabianic”
- „Fauna Polski”

Wystawy czasowe:

- „Olimpijka z Pabianic” (do 30 IX)
- „110 lat PA-CO-BANK w Pabianicach” (do 30 IX)
- „Afryka - magia, sztuka, przyroda” (10 VII - 30 IX)

Inne wydarzenia:

- „Letnie spotkania muzealne” - Akcja Lato dla dzieci i młodzieży (tematy i terminy w MMP)

▀ PIOTRKÓW TRYBUNAŁSKI

MUZEUM OKRĘGOWE

pl. Zamkowy 4

tel. 44 646 52 72

Czynne: wt., pt. 10-17, śr., czw., n. 10-15

sob. 10-16, w dni poświęczone nieczynne

Bilety: 2 zł i 1 zł

Wystawy stałe:

- „Pradzieje ziemi piotrkowskiej” • „Historia miasta Piotrkowa Trybunalskiego” • „Broń biała i palna” • „Wnętrza renesansowe i barokowe z XVI, XVII w.” • „Wnętrza reprezentacyjne z XVI-XIX w.” • „Kolekcja numizmatów polskich z XX w.” • „Kolekcja portretu polskiego z XVII i XIX w.” • „Z naszej wsi...” - wystroj i wyposażenie izby wiejskiej

Wystawa czasowa:

- „Wojciech Weiss - malarstwo białego okresu 1905-1912” • Aneri Irena Weissowa - malarstwo (6 VII - 6 IX)

▀ PRZEDBÓRZ

MUZEUM LUDOWE

ZIEMI PRZEDBORSKIEJ

ul. Kielecka 9, tel. 44 781 50 80

Czynne: wt.-pt. i n. 10-13

Bilety: 3,5 zł i 1,5 zł

Wystawa stała:

- „Dawna wieś ziemi przedborskiej”

▀ RADOMSKO

MUZEUM REGIONALNE

ul. Narutowicza 1, tel. 44 683 56 51

Czynne: pn.-pt. 10-16, n. 10-18,

1, 2, 3 V 10-18

Bilety: 4 zł i 2 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Pradzieje ziemi radomszczańskej”
- „Zbiory sztuki w radomszczańskim muzeum”
- „Życie wsi radomszczańskej na przełomie XIX i XX w.” • „Z dziejów Radomska”

Wystawy czasowe:

- „Poczta harcerska” - wystawa ze zbiorów archiwum Hufca Radomsko i instruktorów (do 31 VII)
- „Henryk Siemiradzki (1843-1902). Sława i zapomnienie” (1 VII - 30 IX)

▀ RAWA MAZOWIECKA

MUZEUM ZIEMI RAWSKIEJ

ul. Łowicka 26, tel. 46 814 45 69

Czynne: pn.-pt. 10-15, sob. 10-14

Bilety: 3 zł i 2 zł

(w soboty wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Tradycyjna izba chłopska rejonu rawskiego”
- „Salonik babuni z przełomu XIX i XX wieku”

Wystawa czasowa:

- „Rawa Mazowiecka od pradziejów po nowożytność. Wyniki badań archeologicznych prowadzonych w ramach budowy obwodnicy miasta Rawy Mazowieckiej w rejonie Zamku Książąt Mazowieckich” (do 14 IX)

▀ SIERADZ

MUZEUM OKRĘGOWE

ul. Dominikańska 2, tel. 43 827 16 39

Czynne:

wt. 10-18, śr.-pt. 10-16, sob., nd. 10-15,

w dni poświęczone nieczynne

Bilety: 4,5 zł i 2,5 zł

(we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Historia Sieradza i jego okolic” • „Kultura wsi sieradzkiej z przełomu XIX i XX w.”
- „Regionaliści sieradzcy z XIX i XX w.”
- „Życie ludzi w pradziejach”

Wystawy czasowe:

- „Nowe oblicza sieradzkiej rzeźby ludowej” (do 1 VII)

- „Liście wczoraj i dziś” - wystawa ze zbiorów Muzeum Ziemi PAN w Warszawie i zbiorów prywatnych Ewy Rudowskiej (do 1 VII)
- „Odbicie w lustrze. Autoportrety artystów polskich w grafice i rysunku XVIII-XX w.” (5 VII - 26 VIII) - ul. Rynek 2
- „Mistrz Antoine” (20 VII - 9 IX) - ul. Rynek 1

SKIERNIEWICE

IZBA HISTORII SKIERNIEWIC

ul. św. Floriana 4, tel. 46 833 44 71

Czynne: wt., pt. 10-17, śr.-czw. 8-16, sob., n. 10-13, w dni poświęczone nieczynne (we wszystkie dni wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Historia miasta od 1359 r.”

Wystawy czasowe:

- „Skrzydlorożec” - prace uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Skierniewicach (do 31 VIII)
- „Skierniewicer - przywracanie pamięci - rekonstrukcja” - fotografie Jerzego Piwowarskiego (otwarcie 31 VIII g. 17)

Inne wydarzenia:

- „Spacer po Skierniewicach” - zwiedzanie kościoła św. Jakuba (7 VII g. 11)
- „Spacer po Skierniewicach” - Bolimowski Park Krajobrazowy (5 VIII g. 11)
- „Synagoga Remu” - projekcja filmu (31 VIII g. 17.30)

SULEJÓW-PODKLASZTORZE

KAPITULARZ PRZY KOŚCIELE

PW. ŚW. TOMASZA

ul. Opacka 13, tel. 44 61 62 584

Czynne: pn.-sob. 9-17 (przerwa 13-13.45), niedz. 13-17

(we wszystkie dni wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Historia Opactwa Cystersów” • „Stary Sulejów w oparciu o badania archeologiczne”

TOMASZÓW MAZOWIECKI

MUZEUM W TOMASZOWIE MAZ.

ul. POW 11/15, tel. 44 724 48 48

Czynne: wt.-n. 10-15.45, w dni poświęczone nieczynne

Bilety: 3 zł i 2 zł, 6 zł (rodzinny)

(w soboty wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Życie, tradycje i zwyczaje doroczne zachowane w kulturze ludowej regionu rawsko-opoczyńskiego” • „Fauna środkowego dorzecza Pilicy” • „Od osady górniczo-hutniczej do wielkiego ośrodka przemysłu włókienniczego”
- „Tomaszowianie w powstaniach narodowych i wojnach światowych” • „Obrządek pogrzebowy w środkowym dorzeczu Pilicy od II tys. p.n.e do III w. n.e.”

Wystawy czasowe:

- „Zwierzęta Czarnej Afryki” (do 8 VII)

• Malarstwo Mateusza Młynarczyka (do 22 VII)

• „Tomaszów lat 70. w malarstwie” (12 VII - 19 VIII)

• „Teresa Dura. Malarstwo” (26 VII - 26 VIII)

• „Zagłada żydowskich miasteczek” - fotografie ze zbiorów IPN Oddział w Łodzi (od 24 VIII)

• „Ścieżki pamięci. Pozostały tylko kamienie. Cmentarze żydowskie województwa łódzkiego” - fotografie Piotra Wypycha i Andrzeja Białkowskiego (od 30 VIII)

TUBADZIN

MUZEUM WALEWSKICH - ODDZIAŁ

MUZEUM OKRĘGOWEGO W SIERADZU

98-285 Wróblew, tel. 43 821 37 26

Czynne: wt.-pt. 9-15, n. 10-15

Bilety: 5 zł i 3 zł

(we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Wnętrza dworskie z przełomu XIX i XX w.” • „Galeria portretów rodu Walewskich XVII-XIX w.” • w parku: „Oficyna dworska z II poł. XIX w.”

WARTA

MUZEUM MIASTA I RZĘKI WARTY

ul. 20 stycznia 26, tel. 43 829 41 78

Czynne: pn.-pt. 9-15, sob. 10-13;

w sob. i niedz. na zgłoszenia

Bilety: 2 zł i 1,50 zł

(w środy wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Historia Warty i okolic” • „Wnętrze pokoju mieszczarskiego z przełomu XIX i XX wieku” • „Galeria sławnych ludzi urodzonych w Warcie lub związanych z miastem”

WIELUŃ

MUZEUM ZIEMI WIELUŃSKIEJ

ul. Narutowicza 13, tel. 43 843 43 34

Czynne:

wt., pt. 9-16, śr., czw. 9-15.30,

sob. 9-14, n. 11-16, w dni poświęczone

nieczynne

Bilety: 3,5 zł i 2,5 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- „Pradzieje ziemi wieluńskiej” • „Życie codzienne wsi wieluńskiej na pocz. XX w.” • „Tragedia Wielunia - 1 września 1939 r.”

Wystawy czasowe:

- „Dzieje i blask bursztynu” (do 9 IX)
- „Afryka. Podróż wzdłuż Nilu” (do 9 IX)

WOLBÓRZ

POŻARNICZE CENTRUM HISTORYCZNO-

EDUKACYJNE ZIEMI ŁÓDZKIEJ

ul. Modrzewskiego 15

tel. 44 616 43 80, 669 555 215

Czynne: wt. 10-14, śr., pt. 11-13, n. 10-12 i 16-18, w święta nieczynne

Bilety: 3 zł i 2 zł (we wtorki wstęp wolny)

Wystawy stałe:

- Sprzęt strażacki • Stare dokumenty
- Zabytkowe wozy • Zbiory sztuki ludowej
- Ekspozycje archiwalne i regionalne z XI i XII w.

ZDUŃSKA WOLA

MUZEUM HISTORII MIASTA

ul. S. Prawdźci Złotnickiego 7

tel. 43 823 48 43

Czynne: (1 IV - 30 IX)

pn., wt., śr. 8-16, czw. 8-17, pt. 8-18, sob.

10-13, niedz. 15-18

święta po wcześniejszym zgłoszeniu

Bilety: 6 zł i 4 zł

Wystawy stałe:

- „Rodowód miejski przemysłowej Zduńskiej Woli” • „Salon mieszczański z przełomu XIX i XX w.” • „Sylwetki niepospolitych zduńskowolan” • „W dawnej zduńskowolskiej aptece” • „Izba tkacka” • „Gmina żydowska w Zduńskiej Woli - obecność i zagłada”

Wystawy czasowe:

- „Baptyści - modlitwa i życie codzienne” (w kościele baptystów, ul. Dąbrowskiego 22, 1 VII - 31 VIII)
- „Zduńskowolanie w powstaniu warszawskim” (1 VII - 31 VIII)

MUZEUM – DOM URODZIN

ŚW. MAKSYMILIANA MARII KOLBEGO

ul. M.M. Kolbego 9

tel. 43 824 78 29

Czynne: śr.-n. 10-12 oraz 14.30-16.30

Wstęp wolny

ZGIERZ

MUZEUM MIASTA ZGIERZA

pl. Dąbrowskiego 21

tel. 42 716 37 92

Czynne: wt., śr., pt. 10-15.30, czw. 10-18, n. 10-16

Bilety: 4 zł i 2 zł

(w niedziele wstęp wolny)

Wystawa stała:

- „Kruszówka - wnętrza mieszczańskiej z przełomu XIX i XX w.” • „Dzieje Zgierza” • „Dzieciocy świat, zabawki z dawnych lat”

Wystawy czasowe:

- „Władysław Rząd - malarstwo, grafika, rysunek, rzeźba” (do 31 VIII)
- „Góry moje - Piotr Tolłoczko” - fotografie (do 15 VIII)

* Informacja o terminach w placówce

MIEJSKA GALERIA SZTUKI

BAŁUCKA

Stary Rynek 2, tel. 42 657 58 52

Czynna: wt.-pt. 12-17, sob.-n. 12-16

- Maria Wollenberg-Kluza - malarstwo (do 8 VII)
- „Hipotezy i hipostazy” - malarstwo Łukasza Huculaka (9 VIII - 9 IX)

GALERIA RE:MEDIUM

ul. Piotrkowska 113, tel. 42 632 24 16

Czynna: pn.-pt. 11-18, sob. 11-17

- „Fotografia dzikiej przyrody '2011 z Muzeum Historii Naturalnej w Londynie” (do 1 VII)
- „Lucjan Mianowski (1933-2009). Grafiki z kolekcji Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi” (6 VII - 18 VIII)

OSRODEK PROPAGANDY SZTUKI

Park im. H. Sienkiewicza
tel. 42 674 10 59

Czynny: wt., śr., pt. 11-18, czw. 11-19, sob.-n. 11-17

- „Komunikaty kultury - przesłanie plakatu. Europejski plakat na przełomie XX i XXI w.” (do 26 VIII)

ADI ART

ul. Piotrkowska 60, tel. 42 636 80 55

Czynna: pn.-pt. 11-18

Prowadzą: M. Soldon i M. Królikowska
• „Sztuka czwartego wymiaru” - fotografie Marii Respondek-Liberskiej

• Jerzy Grochocki i Agnieszka Wasiak - Rozwiązania geometryczne.

Kwadrat: symetria/asymetria i parabole otwarcie 20 VII g. 19

• Jacek Lipowczan - malarstwo surrealistyczne (od 24 VIII)

AMCOR

ul. Aleksandrowska 55, tel. 42 61 38 138

Czynna:

po uprzednim kontakcie telefonicznym

Prowadzi: W. Warzywoda

• Mirosław Koprowski - malarstwo (1 VII - 31 VIII)

ATLAS SZTUKI

ul. Piotrkowska 116, tel. 42 632 77 50

Czynna: wt.-pt. 11-20, sob., n. 11-17

Prowadzi: J. Michalak

• Stanisław Kogucik i Jan Uściński - malarstwo (29 VI - 2 IX)

FORUM przy ŚFK

ul. Roosevelta 17, tel. 42 636 68 38

Czynna: pn.-pt. 10 -18

- Zbigniew Koszałkowski „Okładki Tygła Kultury”, „Książki Biblioteki Tygła Kultury” (1 VII - 31 VIII)
- „Bajki na jedwabiu” - wystawa prac dzieci z Centrum Zajęć Pozaszkolnych Nr 2 w Łodzi (1 VII - 31 VIII)
- „Między terapią a sztuką” - malarstwo Marcina Matycha (do 5 VII)
- „Letnie impresje” - wystawa Stowarzyszenia Plastyków Amatorów (do 10 VII)
- Sławomir Iwański - plakat (od 7 VIII)

FOTOGRAFII ŁTF

ul. Piotrkowska 102, tel. 42 633 09 82

Czynna: pn.-pt. 10-18, sob. 10-14

• wystawa prac członków Fotoklubu „Galeria” MCK z Ostrowca Świętokrzyskiego (do 2 VII)

• wystawa prac członków słowackiego Photoclub „Obzor” z Žilina (2-23 VII)

• wystawa promująca wydany przez ŁTF album fotograficzny „Skrajem dróg” (24 VII - 20 VIII)

• prace laureatów konkursu Łódzka Fotografia Miesiąca 2011-2012 (od 28 VIII)

GALERYJKA OLIMPIJKA Galeria fotografii

ul. Piotrkowska 132

tel. 42 639 97 65

Czynna: pn.-pt. 10-18, sob. 9-13

Prowadzi: K. Kurowski

• „Wesołych Świąt!” - fotografie Witolda Krymarysa (do 10 IX)

IMAGINARIUM

Łódzki Dom Kultury, ul. Traugutta18

tel. 42 633 98 00 w. 208 i w. 288;

42 633 71 15

Czynna: wt.-sob. 14-18

Bilety: 1 zł (w środy wstęp wolny)

Prowadzi: M. Świątczak

• Zbigniew Dudek, Krystyna Urbanowicz-Dudek

„Dudek&Dudek” - malarstwo, instalacje, rzeźby (do 25 VIII)

IN BLANCO

BOK „Lutnia”

ul. Łanowa 14, tel. 42 652 62 27

Czynna: pn.-pt. 9-18

Prowadzi: A. Wierzbowska

• prace dzieci i młodzieży z Pracowni

Plastycznej BOK „Lutnia” Jowity Szmigiero (do 30 VIII)

KREDENS

ul. Piotrkowska 17, klatka D, II piętro

tel. 884 324 330

Czynna: pn.-wt. 13-18, śr. 10-19,

czw.-pt. 10-18

Prowadzi: M. Konka

• Ilustracje do tekstu Jana Nerudy pt. „Ballada zimowa” - wystawa zbiorowa (do 31 VII)

• „Realne, barwne, niepodległe: dwaj malarze Ukrainy” - Dmitro Dobrowolski, Leonid Śelakin (17 VIII-5 IX)

MŁODZIEŻOWA GALERIA DEBIUTÓW

przy CZP nr 1

ul. Zawiszy Czarnego 39

tel. 42 655 06 00

Czynna: pn.-pt. 9-20, sob. 10-14

Prowadzi: P. Gmosiński

• „Z Ukrainy” - fotografie Arkadiusza Sieronia (do 14 IX)

NOWA

Łódzki Dom Kultury, ul. Traugutta18

tel. 42 633 98 00 w. 208 i 288

Czynna: wt.-sob. 14-18

Bilety: 1 zł (w środy wstęp wolny)

Prowadzi: M. Świątczak

• Wystawa poplenerowa plastyków amatorów z Konstanytowna Łódzkiego (28 VI - 28 VII)

OPUS

ul. Łąkowa 29, tel. 42 634 55 28

Czynna: pn.-pt. 9-17

Prowadzi: B. Dzięcioł

• Teodor Durski - grafiki (do 31 VIII)

RYNEK SZTUKI

ul. Wschodnia 69, tel. 42 630 47 79

Czynny: pn.-pt. 10-18, sob. 10-15

Prezes: W. Niewiarowski

• Andrzej Fydrych - grafika

(do 6 VII)

WIDZEWSKA EKSLIBRISU

przy WDK „502”

ul. Gorkiego 16, tel. 42 673 35 99

Czynna: pn.-sob. 11-19

Prowadzi: M. Z. Wojalski

• „Ex Orientalis. Dalekowschodnie motywy na ekslibrisach Krzysztofa Marka Bąka” (do 1 X)

ZIELONA 13

Klasztor OO. Dominikanów

ul. Zielona 13 (wejście od ul. Wólczarskiej)

Czynna: pn.-pt. 18-19.30

Prowadzi: o. T. Zamorski

• „Królowa śniegu - roztopi” - wystawa Aleksandry Adamczuk i Pauliny Nawrot

▶ ZPAP „NA PIETRZE”

ul. Piotrkowska 86, tel. 42 632 73 56
Czynna: pn., śr., pt. 11-15, wt., czw. 11-18
Prowadzą: G. Kalinowski
i M. Kapuścińska-Borkiewicz
• Stanisław Gerlach - malarstwo (do 3 VII)

▶ Ż

BOK „Na Żubardzkiej”
ul. Żubardzka 3, tel. 42 651 67 47
Czynna: pn.-pt. 9-15
Prowadzi: U. Issaieff
• prace uczestników zajęć Pracowni Plastyknej „Ż” Urszuli Issaieff (2 VII - 31 VIII)

• WOJEWÓDZTWO

▶ BANK&DM

Bank Spółdzielczy, I piętro
Głowno, ul. Młynarska 5/13,
tel. 502 171 636
Czynna: pn.-pt. 9-17
Prowadzi: D. Młynarczyk
• „Made in Głowno” - malarstwo i rysunek absolwentów wyższych uczelni plastycznych (do 31 VIII)

▶ KONSTANTYNÓW ŁÓDZKI

OGRÓD SZTUKI - Galeria Miejskiego
Ośrodka Kultury, ul. Jana Pawła II 9
tel. 42 211 62 89

Czynna: pn., pt. 8-16, wt.-czw. 10-18,
Prowadzi: W. Przybyło-Cieślik
• Wystawa pokonkursowa projektów zagospodarowania przestrzeni publicznej pl. Wolności w Konstancynie Łódzkim studentów Instytutu Architektury i Urbanistyki Politechniki Łódzkiej (do 13 VII)
• I Plener Malarski „Nasz Konstancynów” (do 31 VII)
• Wystawa prac dzieci i młodzieży z warsztatów plastycznych „Format A4” (do 24 VIII)

▶ ŁASK

POD KORABIEM, ul. 9 Maja 6
tel. 43 675 35 27
Czynna: pn.-pt. 8-18, sob. 9-14
Prowadzi: B. Trocka-Dąbrowa
• „15-lecie Muzeum Historii Łasku” (do 30 VI)

▶ PIOTRKÓW TRYBUNALSKI

OŚRODEK DZIAŁAŃ ARTYSTYCZNYCH
ul. Dąbrowskiego 5 i ul. Sieradzka 8
tel. 44 733 93 88
Czynny: pn.-pt. 10-18, sob. 12-18, n. 14-18
Prowadzi: P. Gajda
• Tomasz Komorowski - fotografia (do 15 VII) - ul. Dąbrowskiego 5
• Jolanta Betnerowicz - malarstwo (28 VI - 5 VIII) - ul. Sieradzka 8
• „Obszar” - prace doktorantów Katedry Intermediów ASP w Krakowie (26 VII - 31 VIII) - ul. Dąbrowskiego 5
• „Malarstwo do kwadratu” - Jerzy Tomala (9-26 VIII) - ul. Sieradzka 8
• Jerzy Mazuś - malarstwo (30 VIII - 23 IX) - ul. Sieradzka 8

▶ SIERADZ

BWA, ul. Kościuszki 3, tel. 43 822 48 45
Czynna: wt.-pt. 10-18, sob.-n. 14-18
Prowadzi: M. Szymlet-Piotrowska
• Daniel Pielucha - malarstwo (do 7 VII)
• „Obok nurtu” - II Sieradzkie Prezentacje Artystów Nieprofesjonalnych (20 VII - 25 VIII)

▶ SKIERNIEWICE

BWA, ul. Reymonta 33, tel. 46 833 00 05
Czynna: wt.-pt. 11-17, sob.-n. 11-14,
Prowadzi: B. Walusiak
• RETROSPEKTCJE 3 - wystawa ze zbiorów BWA w Skierniewicach (3 VIII - 2 IX)

▶ ZGIERZ

MOK, ul. Mielczarskiego 1, tel. 42 716 26 18
Czynna: pn.-pt. 10-18
• „Młyn” - wystawa prac Stowarzyszenia Artystów „Młyn” (do 10 VII)

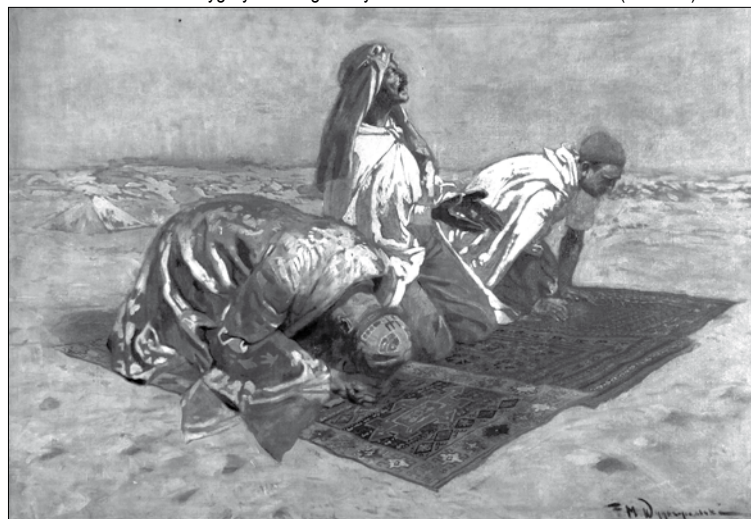

STACJA NOWA GDYNIA

STACJA NOWA GDYNIA
Centrum Rekreacji Rodzinnej
ul. Sosnowa 1, tel. 42 714 21 21
Czynna: codziennie 7-23
Prowadzi: Z. E. Ślęzak
• „Życie - Historia - Przestrzeń - Natura - Cisza - Sen” - wystawa zbiorowa malarstwa
• „Stereokarpaty” - koncert zespołu Tolkacje 20 VII, g. 20
• „Awantura o kontraBasię” - koncert tria Chłopcy Kontra Basia 24 VIII g. 20

* informacja o terminie w placówce

Obraz Feliksa Michała Wygrzywalskiego – wystawa w Muzeum Miasta Łodzi (od 29 VI)

■ GALERIA KALEJDOSKOPU

AKADEMICKI OŚRODEK INICJATYW ARTYSTYCZNYCH

ul. Zachodnia 54/56
tel. 42 633 26 41, 42 633 43 68

- Spektakl „Honeymoon”
Teatr Zupa z Małpy
reż. Masza Bogucka
Uroczyste zakończenie sezonu AOIA
Projekcja filmu „Dziewczyny do wzięcia”
Janusza Kondratiuka
1 VII g. 19
- GALERIA FOYER
„Kobiety we wnętrzu” - prace Aldony Zająć
do 31 VIII
- STUDENT CAFÉ
Prezentacja prac słuchaczy Centrum
Edukacji „Eradio” w Łodzi
do 31 VIII
- WARSZTATY CERAMIKI
15 VII - 20 VIII g. 15-17.30
g. 17.30-20
- Warsztaty grupy ab'TEATR
20-24 VIII g. 9-14
- Premiera spektaklu Teatru Chorea
25 VIII g. 20
- Spektakl „Influenza-H5N1”
grupy ab'TEATR
reż. Tomasz Konopka
30, 31 VIII g. 19

BAŁUCKI OŚRODEK KULTURY

➤ **Ośrodek Kultury „RONDO”**
ul. Limanowskiego 166, tel. 42 653 36 45

- DZIECI W ŁODZI
cykl zajęć wakacyjnych dla dzieci
3-31 VII g. 12-14
- WARSZTATY FILMOWE
1-15 VII, 17-31 VIII
- WAKACYJNY KURS TAŃCA
TOWARZYSKIEGO
3-31 VII g. 17-20
3-31 VIII g. 17-20
- WARSZTATY PLASTYCZNE
1-31 VII (środy) g. 12-14

➤ **Ośrodek Kultury „LUTNIA”**
ul. Łanowa 14, tel. 42 652 62 27

- WAKACYJNA AKADEMIA SZTUKI
zajęcia dla dzieci w wieku 7-12 lat
2-13 VII g. 10-14
- WARSZTATY TAŃCA TOWARZYSKIEGO
2-5 VII g. 10-16, 28-31 VIII g. 10-16
- KURS ROBOTYKI
zajęcia dla dzieci w wieku 7-13 lat
20-24 VIII g. 8.30-15, 27-31 VIII g. 8.30-15

➤ **Ośrodek Kultury
„NA ŻUBARDZKIEJ”**
ul. Żubardzka 3, tel. 42 651 67 47

- „P² czyli Poszukiwacze Przygód
na Kwadracie” - zajęcia teatralne,
plastyczne, gry i zabawy dla dzieci
w wieku 7-12 lat
(2-6 VII) g. 9-15
- „Znaki i znaczenia w teatrze” - warsztaty
teatralne dla młodzieży
(9-11 VII) g. 10-12
- „Wakacyjne spotkania z grafiką” - warsztaty dla
dzieci i młodzieży
(11-13 VII)

➤ **CENTRUM
KULTURY MŁODZYCH**
ul. Lokatorska 13, tel. 42 684 24 02

- Letni Festiwal Sztuki w parku Źródlika:
koncert Big-Bandu Akademii Muzycznej
w Łodzi pod dyrekcją Jacka Delonga
7 VII g. 16
koncert zespołu H'ernest
14 VII g. 16
koncert kapeli Konstantynowiaci
21 VII g. 16
recitale Anny Pietrzak (z zespołu Partita)
oraz Krzysztofa Cwynara
28 VII g. 16

➤ **FABRYKA SZTUKI**
ul. Tymienieckiego 3, tel. 42 646 88 65

- „Nowe piękno” - wystawa Phillipa Toledano
(29 VI - 31 VII)
- LDZ ALTERNATYWA - koncerty
w Willi Grohmana, ul. Tylna 9/11:
Fisz / Emade
5 VII g. 21
Nerwowe Wakacje
12 VII g. 21
Max Tundra
19 VII g. 21
Igor Boxx
26 VII g. 21
Pictorial Candi
9 VIII g. 21
Contemporary Noise Sextet
16 VIII g. 21
Jessie Evans
23 VIII g. 21
Profesjonalizm
30 VIII g. 21
- „Co w trawie piszczy...” - finał projektu
Lato w Teatrze
14, 15 VII g. 17 - Willa Grohmana,
ul. Tylna 9/11

➤ **GRUPA LITERACKA
„CENTAURO”**

Ośrodek Kultury „Górna”, ul. Siedlecka 1
tel. 42 684 66 47

Spotkania poza placówką:

- „Trybuna Wolnej Twórczości”
Prezentacje tekstów Klubu Literackiego
Nauczycieli i „Centauro”
3 VII g. 15-17 - Klub Nauczyciela
(ul. Piotrkowska 137/139)
- Prezentacje nowych tekstów „Centauro”,
„20-letni poeci Warszawy czasów
pogardy (1939-1945)”
4 VII g. 16 - MBP Łódź-Górna, Filia Nr 1
(ul. Przybyszewskiego 46)
- Spotkanie autorskie „Centauro”
Wieczór poetycki Henryka Zasławskiego
6 VII g. 17 - BOK DK „Rondo”,
(ul. Limanowskiego 166)
- Otwarty Wakacyjny Wieczór Literacki
z udziałem autorów „Tygla Kultury”
i „Centauro”
10, 17, 24 VII g. 18-20 - Restauracja
Swojska, ul. Moniuszki 1a
- Spotkanie autorskie „Centauro”
25 VII g. 17 - ŚBP (ul. Struga 14)

➤ **OŚRODEK KULTURY GÓRNA**
ul. Siedlecka 1, tel. 42 684 66 47

- Artystyczne Warsztaty Gitarowe
dla młodzieży i dorosłych
2-13 VII g. 10-14

➤ **PARTNERSTWO NA RZECZ
ALEKSANDROWA ŁÓDZKIEGO**
tel. 609 190 211

**Klubokawiarnia, Aleksandrów Ł.,
ul. Ogrodowa 1**

- „Jarmark różności” - spotkanie twórców,
kolekcjonerów, hobbystów
1 VII, 5 VIII g. 14
- „Rodzinne inspiracje” - wystawa prac
aleksandrowskich twórców: Henryka
Jaśkiewicza, Joanny Klimczak, Agaty
Łępskiej, Katarzyny Jaśkiewicz
otwarcie - 23 VIII g. 18

**Biblioteka Publiczna im. Jana
Machulskiego, Aleksandrów Ł.,
pl. Kościuszki 12**

- Spotkanie z Jarosławem Fischbachem,
autorem książki „Polskim szlakiem przez
Amerykę Południową”
6 VII g. 18
- Piosenki powstania warszawskiego,
wspólne śpiewanie z Chórem
Moniuszkowców
1 VIII g. 19

Herbaciarnia Klimaty

Aleksandrów Ł., ul. Warszawska 28

- „Carpe diem” - wspomnienie o Maćku Kukulskim, otwarcie wystawy rysunków Grażyny Kukulskiej
9 VII g. 19
- „Ojciec mój Lenin” - rosyjska piosenka poetyczna z lat 50. i 60. - koncert Lecha Dyblika
13 VII g. 19

Sala Zabaw Alexland, Aleksandrów Ł.,

ul. Piłsudskiego 2/4

- Warsztaty ceramiki
10 VIII g. 18

ŚRÓDMIEJSKIE FORUM KULTURY - DOM LITERATURY

ul. Roosevelta 17

tel. 42 636 68 38, 42 636 06 19

LETNIA SCENA FORUM 2012:

- „Pieśń o chmurze”
Studio Piosenki Forum
5 VII g. 19
- Witold Gombrowicz
„Tancerz Mecenasa Krayskiego”
Teatr Studio „Sonda” (Kalisz)
12 VII g. 19
- „Biblia w skróconej wersji”
Scena Współczesna (Warszawa)
19 VII g. 19
- „Ach Panie, Panowie”
Towarzystwo Teatralne Pod Górkę (Warszawa)
26 VII g. 19
- Jacek Chmielnik
„Romanca”
Centrum Kultury w Gdyni
2 VII g. 19
- Marek Brand
„Co pan na to, panie Freud”
Teatr Zielony Wiatrak (Gdańsk)
9 VIII g. 19
- Edward Pasewicz
„Lamentacje londyńskie”
Teatr KraKoTeka (Kraków)
16 VIII g. 19
- „Demakijaż, czyli bójcie się nas Panowie”
Impresariat SKENE (Toruń)
23 VIII g. 19
- Daniel Keyes
„Aria dla Algemona”
Scena Forum
30 VIII g. 19

NIEDZIELA W ŹRÓDLISKACH

- imprezy plenerowe w parku Źródlińska 1, al. Piłsudskiego przy Przędzalnianej
- „Car kruków”
- przedstawienie dla dzieci Teatru Pacuś

Obraz Feliksa Michała Wyrzywalskiego – wystawa w Muzeum Miasta Łodzi (od 29 VI)

GALERIA KALEJDOSKOPU

- Muzyczno-Literacka Scena Młodych
- Przemysław Owczarek (poezja) i Agnieszka Kowalska-Owczarek (śpiew)
Breakdance - pokaz w wykonaniu Rocking Boys / BreakNuts
Adam Mortas z zespołem Encore - koncert piosenki aktorskiej
5 VIII g. 16-18.30
- „W świecie teatralnej Maski”
- widowisko dla dzieci Teatru Autograf
„Z piosenką przez świat” - koncert zespołu Philomelos
„Musical, Musical” - koncert Olgi Maroszek i Rafała Gzelli
12 VIII g. 16-18.30
  - „Pan Bałagan, dobra nasza, do teatru was zaprasza” - przedstawienie dla dzieci Teatru Autograf
„Kuba śpiewa i gra” - koncert Jakuba Pawlaka
„Obiekt seksualny” - recital Artura Gotza
19 VIII g. 16-18.30
  - „Od rzeczy do rzeczy” - przedstawienie dla dzieci Teatru Autograf
Muzyczno-Literacka Scena Młodych
„Przeboje wielkiego ekranu” - koncert Studia Piosenki Forum
26 VIII g. 16-18.30

WIDZEWSKIE DOMY KULTURY

Dom Kultury **ARIADNA**
ul. Niciarniana 1/3, tel. 42 678 47 41

KALEJDOSKOP TANECZNY

- cykl koncertów w Parku im. Adama Mickiewicza

- „Ludowe impresje taneczne” - tańce i przyspiewki z różnych regionów Polski w wykonaniu zespołu Anilana
1 VII g. 16
- „Muzyczne popołudnie” - taneczna i wokalna ilustracja obyczajów XIX-wiecznej Łodzi w wykonaniu zespołu Anilana oraz gościnny występ chóru Impuls z Driel w Holandii i zespołu tanecznego z Centrum Zajęć Pozaszkolnych nr 2
8 VII g. 16
- „Niedziela z folklorem” - tańce i przyspiewki z różnych regionów Polski w wykonaniu zespołu Anilana
15 VII g. 16

WYTWÓRNIA

ul. Łąkowa 29, tel. 42 639 55 01

- Urbanator Days:
Dzień 1 - UrbDayz: warsztaty muzyczne
2 VII g. 15
Dzień 2 - UrbJamz: koncert i jam session
3 VII g. 17
- V Letnia Akademia Jazzu
5 VII - 16 VIII
szczegółowy program - wkładka wewnątrz numeru

90-113 Łódź, ul. Traugutta 18
tel. 42 633-98-00, www.ldk.lodz.pl

OŚRODEK INICJATYW ARTYSTYCZNYCH:

2 VII, godz. 17, Kino Studyjne

- ▣ Prezentacja musicalu
„**Upiór w operze**” Andrew Lloyd Webbera
(Opera Populaire w Nowym Jorku).
Wstęp – 6 zł

9 VII, godz. 17, Kino Studyjne

- ▣ Z cyklu *Arcydzieła opery światowej* – prezentacja
„**Armidy**” Gioacchino Rossiniego (Metropolitan
Opera). Wstęp – 6 zł

21-22 VII, godz. 10-21, s. 308, 313, 304, 310, 408

- ▣ Stowarzyszenie Miłośników Erpegów i Fantastyki:
Łódzki Port Gier

30 VII, godz. 18, s. 221

- ▣ Klub Podróżników
Sri Lanka – zabytki i współczesność
– prelekcja Dariusza Cłapy

27 VIII, godz. 18, s. 221

- ▣ Klub Podróżników
Bangladesz – Dhaka – stolica i jej mieszkańcy
– prelekcja Marka Grzejszczaka

28 VIII, godz. 18, s. 308

- ▣ Towarzystwo Genealogiczne Centralnej Polski:
**Główny Komitet Obywatelski w Łodzi
i jego działania w czasie
I wojny światowej**
– prelekcja Witolda Nakielskiego

Obraz Feliksa Michała Wygrzywalskiego – wystawa w Muzeum Miasta Łodzi (od 29 VI)

ŁÓDZKI
DOM
KULTURY

90-113 Łódź, ul. Traugutta 18
tel. 42 633-98-00, www.ldk.lodz.pl

OŚRODEK FILMOWY Łódzkiego Domu Kultury

- ▶ **Przegląd FILMOWY ŚWIAT KOBIEC:** LILY (Francja) – 6-12 VII; FRYZJERKA (Niemcy) – 13-19 VII; KAREN PŁACZE W AUTOBUSIE (Kolumbia) – 20-26 VII; KOCHAM CIĘ OD TAK DAWNA (Francja-Niemcy) – 27 VII-2 VIII; LWICA (Argentyna) – 3-9 VIII.
- ▶ **Przegląd CZESKIE CHICHOTY:** WYCIECZKOWICZE – 10-16 VIII; MŁODE WINO – 17-23 VIII; 2 MŁODE WINA – 24-30 VIII.
- ▶ **TURYSTYCZNY KLUB FILMOWY – OTO AMERYKA!:** BRAZYLIA – 9 VII godz. 19.30 i 10 VII godz. 17; ARGENTYNA – 16 VII godz. 19.30 i 17 VII godz. 17; PERU – 23 VII godz. 19.30 i 24 VII godz. 17; CHILE – 30 VII godz. 19.30 i 31 VII godz. 17; MEKSYK – 6, 7 VIII godz. 16.15 i 9 VIII godz. 18.30; KALIFORNIA – 13, 14 VIII godz. 16.15 i 16 VIII godz. 18.30; FLORYDA – 20, 21 VIII godz. 16.15 i 23 VIII godz. 18.30; NOWY JORK – 27, 28 VIII godz. 16.15 i 30 VIII godz. 18.30.
- ▶ **OPERETKI JACQUESA OFFENBACHA:** ORFEUSZ W PIEKLE – 12 VII godz. 18; PIĘKNA HELENA – 19 VII godz. 18; ŻYCIE PARYSKIE – 26 VII godz. 17.
- ▶ **Przegląd KINO WG TEATRU:** PANNA JULIA wg A. Strindberga – 6 VII godz. 17.15 i 11 VII godz. 19.30; ŚMIERĆ KOMIWOJAŻERA wg A. Millera – 13 VII godz. 16.45 i 18 VII godz. 19.30; METODA wg J. Galcerana Ferrera – 20 VII godz. 17 i 25 VII godz. 19.30; PRZY DRZWIACH ZAMKNIĘTYCH wg J. P. Sartre'a – 27 VII godz. 17.15 i 1 VIII godz. 18.30; OPERA ŻEBRACZA wg V. Havla – 3 VIII godz. 16.15 i 8 VIII godz. 18.30; CEZAR I KLEOPATRA wg G. B. Shawa – 10 VIII godz. 15.45 i 14 VIII godz. 18.30; SEN NOCY LETNIEJ wg W. Szekspira – 17 VIII godz. 16.15 i 22 VIII godz. 18.30; CYRANO DE BERGERAC wg E. Rostanda – 24 VIII godz. 15.45 i 29 VIII godz. 18.30.

Bliższe informacje - www.ldk.lodz.pl i www.reymont.pl

* WAKACYJNE KURSY * WAKACYJNE KURSY *

WAKACYJNY KURS RYSUNKU I MALARSTWA

- ▶ 29 VI – 7 VII (pierwsze zajęcia 29 VI, godz. 16-20, kolejne w godz. 10-14, sala 413)

KURS TAŃCA TOWARZYSKIEGO DLA MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH

- ▶ 20-29 VIII (dla początkujących w godz. 18.30-20, sala 7, dla zaawansowanych w godz. 20-21,30, sala 7)

GITARA OD A DO Z

- ▶ lipiec, sierpień, sala 423

GIMNASTYKA ZDROWOTNA

- ▶ lipiec, sierpień – poniedziałek, środa, godz. 16.15-17.15, sala 509

FITNESS

- ▶ sierpień – poniedziałek, środa, godz. 16.30-17.30, sala 508

INFORMACJE:

Ośrodek Inicjatyw Artystycznych ŁDK, pok. 112, tel. 797 326 227,
imprezy@ldk.lodz.pl, oia@ldk.lodz.pl

PRENUMERATA „Kalejdoskopu”

RUCH – mieszkańcy Łodzi i województwa mogą zamówić prenumeratę, dzwoniąc (22 693 69 22-24)

lub wysyłając faks (22 597 46 74).

Należność opłacać po otrzymaniu potwierdzenia z podanym numerem konta. Mogą również zgłosić się osobiście do Łódzkiego Regionu Sprzedaży „Ruch” (ul. Dostawcza 17).

Podczas rozmowy z pracownikiem RUCH-u ustalą najbliższy kiosk, w którym będą mogli odbierać zamówiony „Kalejdoskop”.

KOLPORTER – tylko instytucje mogą zamawiać prenumeratę w oddziałach firmy Kolporter S.A. na terenie całego kraju.

Informacje pod numerem infolinii 0-801-205-555 lub na stronie internetowej <http://sa.kolporter.com.pl/>

Zamówienia na prenumeratę:
IV kwartał do 5 września (7,50 zł)

ŁÓDZKI DOM KULTURY

oferuje sale na konferencje,
kursy, szkolenia, zjazdy

- dwie sale na 250 osób
- dwie sale do 120 osób
- siedem mniejszych sal od 20 do 60 osób.

Wszystkie sale wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny, większe są klimatyzowane i nagłośnione.

Naszym atutem jest lokalizacja w centrum miasta, sąsiedztwo czterech hoteli a także konkurencyjne ceny, usługi cateringowe i miła obsługa.

ZAPRASZAMY:
Łódzki Dom Kultury,
ul. Traugutta 18, 90-113 Łódź

tel./fax 42 633-58-29
lub 42 633-98-00 w. 245, 246;
e-mail: administracja@ldk.lodz.pl;
www.ldk.lodz.pl